K I V O N A T

Kisar Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2005. november 28-án megtartott nyílt ülésének
j e g y z ő k ö n y v é b ő l

Kisar Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
11/2005. (XI. 30.) Ökt.
r e n d e l e t e

- a települési hulladékgazdálkodási terv kihirdetéséről -

Kisar Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a hulladékgazdálkodásról szóló, többször módosított 2000. évi XLIII. törvény 35. §. (3) bekezdésében (továbbiakban Hgt.), valamint a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvény 16. §. (1) bekezdésében (a továbbiakban Ötv.) biztosított jogkörében eljárva az alábbi rendeltet alkotja:

1. §

A képviselő-testület a Hgt. 36. § (1) bekezdése alapján elkészített Kisar-Nagyar-Tivadar Körjegyzőség Hulladékgazdálkodási Tervét, a körjegyzőséget alkotó önkormányzatok képviselő-testületeinek egyetértésével e rendelet 1. számú mellékleteként kihirdeti.

2. §

(1) A rendelet a kihirdetése napjától számított 8. napon lép hatályba.

(2) Kihirdetéséről – a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltaknak megfelelően – a körjegyző gondoskodik.

Dr. Jámbrikné Pintér Andrea sk.
polgármester

Péter Csaba sk.
körjegyző

1. számú melléklet

Kisar-Nagyar-Tivadar Körjegyzőség Hulladékgazdálkodási Terve

2005-2011

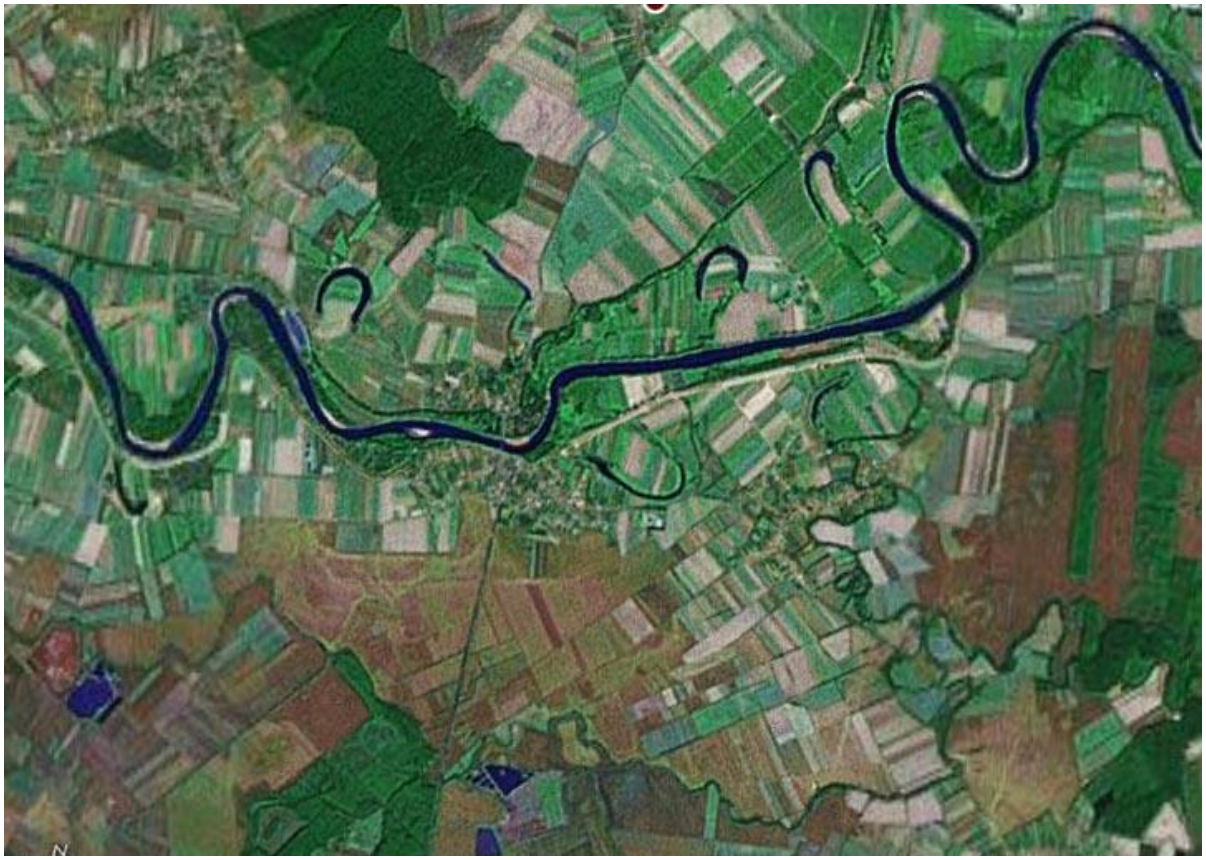

Megrendelő: Kisar-Nagyar-Tivadar Körjegyzőség

Készítő: Molnár Attila és Sánta Krisztián környezetvédelmi szakértők

2005. augusztus

1. számú melléklet

Tartalomjegyzék:

I. A tervkészítés általános adatai 2
I. 1. Általános bevezető 3
I. 2. A települések, környezetük bemutatása 3
I.3. A helyi tervezés szükségességének bemutatása, a tervezés alapjai 8
II. A TERVEZÉSI TERÜLETEN KELETKEZŐ, HASZNOSÍTANDÓ VAGY ÁRTALMATLANÍTANDÓ HULLADÉKOK MENNYISÉGE ÉS EREDETE 13
III. A hulladékok kezelése, a kezelőtelepek és létesítmények,
IV. A térségre vonatkozó cselekvési program általános hulladékgazdálkodási célkitűzés és problémakörönként 21
V.A térség 2005-2009 tervezési időszakra vonatkozó cselekvési programja 26
Mellékletek 34
1. EWC kódok listája 35
2. A lakosság és az önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladatai 43

I. A tervkészítés általános adatai

Tervezési szint: Észak-alföldi régió – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye, Kisar-Nagyar-Tivadar Körjegyzőség

Megbízó Önkormányzat: Kisar Község Önkormányzata

A tervezésben résztvevő szakhatóságok:

Felső-Tiszavidéki Természetvédelmi Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

A terv készítője:

Molnár Attila, környezetvédelmi szakértő

Hajdúböszörmény, Erdélyi u. 71.

A terv készítésében résztvevők:

Sánta Krisztián, környezetvédelmi szakmérnök

Időszak: 2005-20011

A terv felülvizsgálatának esedékessége: 2007. augusztus

A tervezés bázis éve: 2002.

Dátum: 2005. augusztus

I. 1. Általános bevezető

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény előírja a területi hulladékgazdálkodási terv kidolgozását. A területi hulladékgazdálkodási terv elkészítésének jogszabályi kereteit a fent említett törvény mellett a 110/2002. (XII. 12.) OGY határozattal elfogadott Országos Hulladékgazdálkodási Terv határozza meg. Ezt követően 2003. júliusában elkészült az Észak-Alföldi Régió Hulladékgazdálkodási Terve, mely meghatározta a jelen terv elkészítésének határidejét is, valamint az ebből adódó rendelet megalkotását az érintett Önkormányzatok számára, 2004. augusztus 7-ben.

I. 2. A települések és környezetének bemutatása

I. 2.1. A terület természetrajza

A körjegyzőség települései a Beregi-sík kistájon található, a kistáj Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén helyezkedik el. Területe 500 km^2 (a középtáj 17,9%-a, a nagytáj 1%-a)

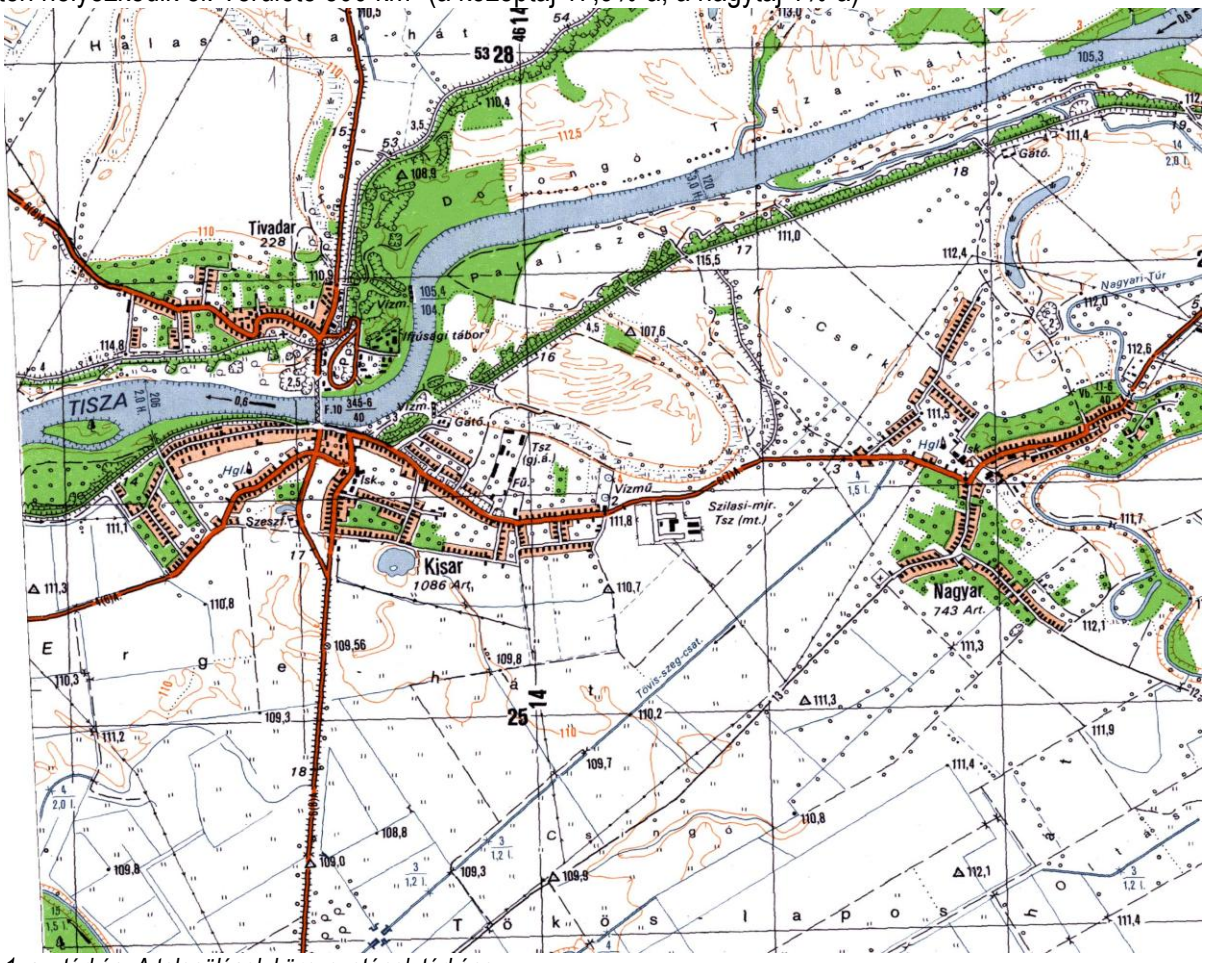

1. sz. térkép: A települések környezetének térképe

Területhasznosítás	%	Hektár
1.belterület	4,1	2 050
2.szántó	71,3	35 650
3.kert	1,7	850
4.szőlő	0,3	150
5.rét, legelő	9,3	4 650
6.erdő	10,4	5 200
7.vízfelszín	2,8	1 400
8.ártér, elhagyott terület, bányaterület	0,1	50
9.a fentiekből védett terület	22,0	11 000

1. sz. táblázat: Területhasználat eloszlása (Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

Domborzati adatok.

Az országhatár és a Tisza között elhelyezkedő, 106 és 179 m közötti tszf-i magasságú, a K-i részén ármentes, egyébként ártéri színtű, az ármentesítések előtt árvizekkel elöntött tökéletes síkság. Két jelentősebb kiemelkedése a Tarpai-hegy és a Tipet. Ezek körzetét leszámítva a vertikális felszabdaltság kicsi (átlagos relatív relief 1,5 m/km^2). A horizontálisan jól szabdalt felszín enyhén Ny-Ény-nak lejt. A monoton felszínen az elhagyott medrek, morotvák labirintusa figyelhető meg. Nagyrészüket a Tisza hagyta hátra. A síkságból néhány helyen kisebb (pleisztocén) futóhomoksziget emelkedik ki.

2. sz. térkép: A terület műholdképe (Forrás: Google Earth Plus)

Földtani adottságok.

A 150-200 m vastag, folyóvízi kavicsot is tartalmazó pleisztocén üledékekre 5-15 m-es, főként agyagból és iszapból álló holocén rétegek települtek. A felszín legnagyobb részét egészen fiatal öntésagyagok és öntésiszapok borítják. Emellett még a löszös iszapnak (K-en) és a barnaföldnek (D-en)van jelentősége. A sok finom iszapot és anyagot a folyók áradásaik alkalmával rakják le. A Tisza a síkság K-i részéből iszapot és agyagot a folyók áradásaik alkalmával rakták le. A dácitból álló, szarmata (14 M éves) Tárpai-hegy és a riolitból álló Tipet-hegy (Barabás: riolit, Tarpa: dácit 2 M t készlet) környékét lösz fedi. Mindkét hegy tektonikus vonal mentén helyezkedik el. Potenciális szeizmicitása 6-7^{o} MS.

Éghajlat.

A mérsékelten meleg és mérsékelten hűvös éghajlati öv határán fekvő táj. A csapadékellátottságot tekintve mérsékelten száraz, de már közel a mérsékelten nedveshez. A napfényellátottság évi 1950 óra körüli. Nyáron 760-770 óra, télen 160-165 óra napsütés valószínű.

A hőmérséklet évi és nyári félévi átlaga: 9,4-9,5 ^{o}C ill. 16,5-16,6 ^{o}C. a 10 ^{o}C középhőmérsékletet meghaladó napok száma 186, a tavaszi határnapja ápr. 12-13, az őszi okt. 15. Ápr. 20 és okt. 15 között (178 nap) nem kell fagypont állati hőmérsékletek előfordulásától tartani. Az abszolút hőmérsékleti maximumok sokévi átlaga 33,6 ^{o}C, a minimumoké –18,0 és –18,5 ^{o}C között.

A csapadék évi összege 630-660 mm (É-on a több), a tenyészidőszaké 370-380 mm. A 24 órás csapadékmaximum 122 mm (Csaroda). Évente 48 a hótakarós napok átlagos száma; az átlagos maximális hóvastagság 20 cm.

Az ariditási index értéke 1,07-1,12.

Uralkodó szélirány az É-i, második ill. harmadik helyen a DK-i ill. DNy-i áll. Az átlagos szélsebesség kevéssel 3 m/s alatti.

A rövid tenyészidejű, kevésbé melegigényes és vízigényesebb kultúráknak kedvező az éghajlat.

Vízrajz.
A Tiszának a határától Zsúrkig terjedő 120 km-es szakasza a főfolyója, melyhez 32 781 km^2-e vízgyűjtő tartozik (hazai rész 2525 km^2). Jobbról, a határontúlról a Szipa-csatorna (37 km, 225 km^2, ebből 61 km^2 határon túli) vezet beléje Tiszaszalkánál. Jobbra ágazik ki belőle a Csaronda (29 km, 477 km^2, ebből 140 km^2 határon túli). Ez jobbról felveszi a határon túlról érkező Dédai-Mic-csatornát (15 km). Mérsékelten száraz és mérsékelten vízhiányos terület.

Lf=2,5 l/s.km^2; Lt=13% Vh=30 mm/év.

Vízjárási adatok csak a Tiszáról vannak.

Vízfolyás	Vízmérce	LKV	LNV	KQ	KÖQ	NQ
		cm		m^3/s		
Tisza	Tiszabecs	-213 (-226)	680	40	190	3360
Tisza	Lónya	-306	823	73	336	3100

2.sz. táblázat: A Tisza vízjárási adatai (Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

Az árvizek a kora nyár, a kisvizeket az ősz és a tél. A vízminőség a Szamos torkolatáig mindig I. osztályú, az alatt időnként jelentkeznek minőségrontó komponensek. A tartós nyári-őszi kisvizek miatt ezen a szakaszon Vásárosnaményig időszakosan hajózható. A belvízi csatornahálózat meghaladja a 300 km-t. A tiszaszalkai szivattyútelep 6,4 m^3/s kapacitású. A Tiszát ezen a szakaszon végig árvízgátak kísérik. Vízenergiájának kihasználására Vásárosnamény térségében 15 MW-os erőmű létesíthető. Valamennyi állóvize tiszai holtág. A 15 meandertó felszíne 154 ha. Legnagyobb közülük a Tiszaadony melletti (24 ha).
A talajvizet kisebb folyóparti hátaktól eltekintve 2-4 m között érjük el. Mennyisége jelentékeny, 5-7 l/s.km^2. minősége Jánd-Gulács között nátrium-, máshol kálcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. Keménysége Tarpától K-re 15 nk^o alatt, máshol 15-25 nk^o között van. A szulfáttartalom csak Tarpa-Gergelyjugornya között haladja meg a 60 mg/l-t.
A rétegvíz mennyiségét 1-1,5 l/s.km^2 közöttire becsülik. Az artézi kutak ritkán mélyülnek 100 m alá, de akkor jelentékeny vízhozamokat adnak. Vizük gyakran erősen vasas.
A 30 településből 10-nek nincs közüzemi vízellátása, de csatornázás csak Vásárosnaményban van. Ez veszélyezteti a távlatilag vízbázisnak tekinthető kistáj vízkincsét.
A vízkészlet kihasználtsága 1986-ban nem érte el a 20%-ot. A kutak terhelése sem haladta meg ezt a szintet. A Tisza mértékadó vízhozamának 18%-a külföldi hasznosításra van lekötve.
Növényzet. A kistáj teljes terjedelmében a Alföld flóravidéke (Eupannonicum) Észak-alföldi Flórajárásába (Samicum)tartozik. A fontosabb potenciális erdőtársulások között a fűz-nyár ligeterdők (Salicetum albae-fragilis) és a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum) említhetők. A feltöltődött részeket nádasok (Scirpeto-Phragmitetum), magasságos társulások (Magnocaricion), mocsárrétek (Agrostidion), ecsetpázsitos rétek (Alupecuretum pratensis) és sováynycsenkeszes legelők (Festocetum pseudovinae) fedik. Az ősi vegetációt tükröző lágyszáruak a tőzegeper (Commarum palustre), a mételykóró (Oenanthe aquatica), a vidrafű (Menyanthes trifoliata) stb.
Az erdőgazdasági területeket vegyeskorú, zömében keménylombos, ritkábban lágylombos erdők borítják. Az erdők átlagos évi folyónövedéke jelentős, mintegy 4,5-5,0 m^3/ha között váltakozik. A mezőgazdaságilag hasznosított területeken jelentősebb kultúrák az őszi árpa (20-120 q/ha), a búza (20-30 q/ha), a vörös here (20-40 q/ha) és az alma (50-120 q/ha).

1.2.2 A települések alapadatai

Település	Terület (km2)	Lélekszám
Kisar	13,43	1095
Nagyar	15,99	750
Tivadar	4,80	223
Összesen	***34,22***	***2 068***

3. sz. táblázat: A települések alapadatai

	Lakások száma	üdülők száma	villannyal ellátott (%)	közműves vízzel ellátott (%)	a település éves vízfogyasztása (m3)	Személyg épkocsik száma	szennyvíz-csatornára kötve
Kisar	393	8	100	100	26 000	185	0
Nagyar	313	0	100	100	15 000	81	0
Tivadar	94	126	100	100	10 000	38	0
Összesen	***800***	***134***	***100***	***100***	***51 000***	***304***	***0***

4. sz. táblázat: A települések egyéb adatai

I.2.3. A gazdaság jelenlegi helyzete

A települések alapvetően mezőgazdasági múltúak és ez még mindig érzékelhető a településen, mely természetesen átalakult a termelőszövetkezetek magánosításával. Tivadarra alapvetően a növénytermesztés a jellemző: gabonafélék és alma a jellemző. Nagyarban található egy jelentősebb sertéstelep (TRIAGRO Kft., cca. 2500 férőhely), valamint a növénytermesztés, mely Kisarra is jellemző. Itt a régi nagy szarvasmarha állomány már csak 30 egyedre fogyott. A volt Tsz telepen működik a Baranyi és Társa Kft. a terület nagyobb agrárvállalkozása, mely főleg növénytermesztéssel foglalkozik.

Főleg Tivadarra jellemző a vendéglátás. A településen falusi vendéglátók találhatók, valamint üdülők é kempingek a Tisza parton. Ez Kisaron és Nagyaron kisebb volumenben található meg. Tivadaron a nyári szezonban 400 fő/nap, Kisaron 30 fő/nap míg Nagyaron 15 fő/nap a vendégek száma.

	Üzlet	Vendéglátóhely	Étterem
Kisar	4	5	0
Nagyar	3	2	0
Tivadar	1	6	5

5. sz. táblázat: A települések egyéb adatai

A településeken működik még néhány vállalkozás. Így Kisaron egy terménszárító és egy fatelep. Ezenkívül Nagyaron és Kisaron 1-1 autószerelő műhely található.

I.3. A helyi tervezés szükségességének bemutatása, a tervezés alapjai

I.3.1.Alapfogalmak és terminológia

Települési hulladék:
a háztartásokból származó szilárd vagy folyékony hulladék, illetőleg a háztartási hulladékhoz hasonló jellegű és összetételű, azzal együtt kezelhető más hulladék

Nem települési nem veszélyes hulladék:
ipari tevékenység során, a kereskedelemben, szolgáltatásban és a mezőgazdaságban keletkező nem veszélyes hulladék.

Veszélyes hulladék:
a 2000. évi XLIII. Törvény a Hulladékgazdálkodásról 2. számú mellékletében felsorolt tulajdonságok közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék.

Kiemelten kezelendő hulladékáramok:
1. Csomagolási hulladék
2. Biológiailag lebomló szerves hulladék
3. Hulladék olajok
4. Poliklórozott-bifenilek és poliklórozott-terfenilek
5. Elemek, akkumulátorok
6. Gumiabroncsok
7. Kiselejtezett gépjárművek
8. Hulladék elektromos és elektronikai berendezések
9. Egészségügyi hulladék
10. Állati eredetű hulladék
11. Növényvédőszer hulladék és csomagolása
12. Építési és bontási hulladék
13. Szennyvíziszap

I.3.2. A hulladékgazdálkodás tervezésének jogszabályi háttere

A hulladékgazdálkodási törvény kiemelt fontosságú, elérendő célként határozza meg:
- a képződő hulladék mennyiségének, veszélyességének csökkentését, az újrahasználatot,
- a keletkező hulladék hasznosítását,
- a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék előírásoknak megfelelő ártalmatlanítását.

A törvényben meghatározott célok elérését a hulladékgazdálkodási tervek az alapelvek érvényesítésével segítik elő. Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervet (OHT) az Országgyűlés 2002. november 26-án fogadta el, a 110/2002. (XII. 12.) OGY határozattal. Az OHT-t és az annak alapján készülő egyéb, különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket – kidolgozóik - hat évre készítik el és 2 évente beszámolót állítanak össze az abban foglaltak végrehajtásáról.

A különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket a területen lévő, illetve működő helyi önkormányzatok, érintett más hatóságok, érdekképviseleti szervezetek, környezetvédelmi társadalmi szervezetek bevonásával kell készíteni (Hgt. 33.-36.§).

Egy települési önkormányzat területére, vagy az egy körjegyzőséghez tartozó települések területére, illetve hulladékgazdálkodási feladataikat társulásban, vagy más módon közösen ellátó települési önkormányzatok illetékességi területére meghatározott tartalommal készített hulladékgazdálkodási terv. A tervezés során kiemelt figyelmet kell fordítani a települési hulladékok körére, a szelektív gyűjtésre és az önkormányzatok egyéb, hulladék keletkezéssel járó tevékenységi körére.

I. 3.3. Az önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladatainak szabályozása

Az önkormányzatok sokrétű szerepet játszanak a környezet védelmében. Az elmúlt években az új önkormányzati rendszerrel együtt kialakult ennek jogi szabályozása is.
Az önkormányzati törvény (1990. évi LXV. tv.) alapján a helyi önkormányzatok önkormányzati rendeletet bocsáthatnak ki a környezetet érintő kérdésekben is.
A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) is tárgyalja az önkormányzatok környezetvédelmi célú rendeletalkotását. Rögzíti egyúttal, hogy ezekben a rendeletekben – a más jogszabályokban előírtaknál – nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírások is meghatározhatók.

Az önkormányzati törvény 8. § (1) bekezdése – nem teljes körű – felsorolást ad a települési önkormányzatok ún. helyi közszolgáltatási feladatairól. Ebben szerepel általánosan „az épített és természeti környezet védelme”.

Az ott említett számos feladat közül a környezet védelmét közvetlenül szolgálja:

- a csatornázás,
- a köztisztaság és településtisztaság biztosítása,
- a szelektív hulladékgyűjtés,
- a lomtalanítás.

Mindegyik jelentős hatással van a hulladékgazdálkodásra.
Az önkormányzati törvény 8. §-a arról is rendelkezik, hogy a helyi közszolgáltatási feladatoknál a települési önkormányzat maga határozza meg, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Ugyanakkor kötelező feladatokat törvény is előír az önkormányzatok számára.
Ezt a joghelyet is figyelembe véve született meg a Hgt., amely már mind a települési önkormányzat számára, mind a lakosság számára kötelező előírásokat tartalmaz.

I.3.4. A települési hulladékgazdálkodási terv készítésének célja

A települési hulladékgazdálkodási tervnek kettős szerepet kell betöltenie: segítségével meg kell tudni oldani az adott településen élők által legfontosabbnak tekintett helyi hulladékgazdálkodási gondokat oly módon, hogy teljesüljenek mindazok a jogszabályokban, ill. az OHT-ban és a területi tervekben, stb. meghatározott célok, amelyeket önkormányzati szinten kell végrehajtani, és megvalósításával országos és regionális szinten is javítania kell a környezet állapotán.

Az önkormányzat az a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező szervezet, amely leginkább ismeri a település adottságait, gondjait és ennek alapján képes pontosan és konkrétan meghatározni a szükséges beavatkozások fontossági sorrendjét; pénzügyi, szervezeti, műszaki és jogi eszközeit áttekintve megállapíthatja a megoldási lehetőségeket.

A **kötelező** közszolgáltatás megszervezése önállóan is történhet vagy másnak a szervezésében működő közszolgáltatáshoz való csatlakozással is lehetséges. A szomszédos vagy egymáshoz közeli önkormányzatok tarthatnak közösen üzemben hulladékkezelő létesítményt (pl. lerakót), vagy közös gazdálkodó szervezetet hozhatnak létre a közszolgáltatás ellátására.

A települési hulladékkezelő létesítmények helyét a vonatkozó terület- és településrendezési tervekben foglaltak figyelembevételével, a helyi hulladékgazdálkodási tervnek megfelelően kell kijelölni (Hgt. 22. §). Az illetékes környezetvédelmi hatóság (felügyelőség) csak akkor engedélyezi új hulladéklerakó és egyéb létesítmény megvalósítását, működését, ha ezeknek a terveknek megfelelnek. Különböző fejlesztési, beruházási támogatások is csak akkor kaphatók hazai és EU-alapokból (ISPA, a csatlakozás után Strukturális és Kohéziós Alap), ha ezekkel a tervekkel összhangban vannak. Amennyiben az önkormányzat nem készíti el a tervet, nem lesz lehetősége arra, hogy hazai vagy EU támogatást igényeljen.

Új települési hulladék lerakására szolgáló létesítményt a Hgt. előírásai szerint (19. § (4)) kizárólag térségi célokra szabad építeni. Nagyon sok lerakó már így üzemel. Tehát a lerakók megvalósítása és üzemeltetése az érintett önkormányzatok összefogását, együttműködését igényli, ezért stratégiai döntéseket kell hozni, hogy hol, milyen feltételekkel, milyen időponttól stb. rakják le a másképp már nem kezelhető hulladékot. Ennek módját, feltételeit a települési önkormányzatok társulási szerződésben határozzák meg.

A környezeti gondokat elemezve megállapítható, hogy nagyon sok közülük olyan, amely globális, országos vagy regionális színtűnek is tekinthető, hiszen – bár volna mód az egyes problémák eseti megoldására – ezek helyi kezelésére valamilyen okból nem kerül vagy kerülhet(ett) sor (pl. pénzhiány, szakértelem hiánya, érdektelenség).
Vannak azonban olyan környezeti ügyek is, amelyek a probléma jellegéből adódóan eleve csak a helyinél magasabb szintek bevonásával, koordinációjával kezelhetők eredményesen (pl. hulladékgazdálkodás, szennyvíztisztítás, vízbázisok védelme). Ezért a különböző tervezési szintek csak megfelelő összehangolás esetén lehetnek igazán eredményesek.

Ahhoz, hogy a különböző szintű feladatok jól elhatárolhatók és ugyanakkor összehangolhatók legyenek, elsőként a közös szemléleti megközelítést, a célokat és alapelveket kell tisztázni.

Fontos, hogy a települések környezetvédelmi tevékenysége ne egyszeri akció legyen, hanem folyamatos tevékenységek sora, amelyek között szoros összefüggés van, az előző lépés eredményeit felhasználva kerül sor a következő lépés megvalósítására.
Elengedhetetlen, hogy a helyi közösség érdekcsoportjai között konszenzus alakuljon ki a terv elemeinek, a végrehajtás lépéseinek tekintetében, és ezek az elemek illeszkedjenek a fenntartható fejlődést célzó hosszú távú regionális és országos programhoz is.
A tervben a települési hulladékok körében értelmezhető, illetve a közszolgáltatás keretébe tartozó, az önkormányzat tulajdonában, üzemeltetésében, megbízásából közfeladatot ellátó szervezeteknél egészségügy, tömegközlekedés, közterület-fenntartás, stb. keletkező hulladékokkal kell foglalkozni

I.3.5. A tervezési folyamat

A 3 település szintjére készült hulladékgazdálkodási terv részben jogszabályi kötelezettség, másrészt a települések kézzelfogható érdeke a köztisztasági és hulladékgazdálkodási feladatok ellátásához.
A terv összegyűjti, rendszerezi a tervezési területen keletkező hulladékok mennyiségét és minőségét, melyhez a terv készítője a hatályos jogszabályok és az azokban megfogalmazott célok, csökkentési arányokat bontják le az önkormányzatok szintjére, konkrét cselekvési tervet adva kezükbe a terv időtartamára, 2009-ig.

A tervkészítés során figyelembe vettünk alapelveket, melyeket a 1995. évi LIII. Tv a környezet védelméről és a Hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv. 4§.-a határoz meg.

Elővigyázatosság elve:
A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
b) megelőzze a környezetszennyezést;
c) kizárja a környezetkárosítást.

Megelőzés elve: a megelőzés, ezen belül az integrált szennyezés megelőzés elve alapján legkisebb mértékűre kell szorítani a képződő hulladék mennyiségét és veszélyességét, a környezetterhelés csökkentése érdekében;

A megosztott felelősség elve: a megosztott felelősség elve, a gyártói felelősség alapján fennálló kötelezettségek teljesítésében a termék és az abból származó hulladék teljes életciklusában érintett szereplőknek együtt kell működniük;

Az elvárható felelős gondosság elve: az elvárható felelős gondosság elve alapján a hulladék mindenkori birtokosa köteles a lehetőségeinek megfelelően mindent megtenni annak érdekében, hogy a hulladék környezetet terhelő hatása a legkisebb mértékű legyen;

A szennyező fizet elv: a szennyező fizet elv alapján a hulladék termelője, birtokosa vagy a hulladékká vált termék gyártója köteles a hulladékkezelési költségeit megfizetni, vagy a hulladékot ártalmatlanítani; a szennyezés okozója, illetőleg előidézője felel a hulladékkal okozott környezetszennyezés megszüntetéséért, a környezeti állapot helyreállításáért és az okozott kár megtérítéséért, beleértve a helyreállítás költségeit is;

A közelség elve: a közelség elve alapján a hulladék hasznosítására, ártalmatlanítására a - környezeti és gazdasági hatékonyság figyelembevételével kiválasztott - lehető legközelebbi, arra alkalmas létesítményben kerülhet sor;

A fokozatosság elve: a fokozatosság elve alapján a hulladékgazdálkodási célokat ütemezett tervezéssel, egymásra épülő lépésekben, az érintettek lehetőségeinek és teherviselő képességének figyelembevételével kell elérni;

A példamutatás elve: a példamutatás elve alapján az állami és helyi önkormányzati szervek a munkájukban érvényesítik a törvény céljait és elveit;

A költséghatékonyság elve: a költséghatékonyság elve alapján a hulladékkezelés szabályainak kialakítása, a hulladékgazdálkodás szervezése során érvényesíteni kell, hogy a gazdálkodók, fogyasztók által viselendő költségek a lehető legnagyobb környezeti eredménnyel járjanak.

A hulladékgazdálkodási tervezés többlépcsős folyamat, amelynek elemei:
-a helyzetelemzés, állapotfelmérés:
Szükséges adatok begyűjtése az érintett települések önkormányzataitól, közszolgáltatóitól és az érintett szakhatóságoktól, ebben az esetben a FETIKÖTEVIFE-től.
-a jövőkép és a célok, prioritások meghatározása:
Az adatgyűjtés során az érintett önkormányzatoktól begyűjtöttünk olyan információkat is, melyek alapján meg lehet határozni a jövőképet és a célokat. A jogszabályi keretek figyelembevételével és az élhető tiszta környezet érdekében felállításra került az a prioritási sorrend, mely alapján készült a terv.
- a tervezés (a célok megvalósításához szükséges feladatok és eszközök, azaz a program meghatározása):
Az adatok, a prioritások és célok meghatározása után nyílik lehetőség a valós és a konkrét megvalósíthatóság irányában mutató tervezésre. Ennek során részben ideális hulladékgazdálkodási cselekvéseket határozunk meg, melyek az elérendő célokat megvalósítják.
-a megvalósíthatóság vizsgálata, -prognózis:

A terv természetesen tartalmazza a megvalósíthatóságát a tervnek, felsorolja azokat a cselekvéseket, beruházásokat és annak pénzügyi, műszaki hátterét, melyek szükségesek a megvalósításhoz. Prognózis, időbeosztás segíti a megvalósításban az önkormányzatokat és a velük szerződött szolgáltatókat a terv kivitelezésében.

-a megvalósítás (kivitelezés):

A terv időszakában a leírt feladatok előkészítése és megvalósítása.

-a monitoring, ellenőrzés és értékelés:

A terv időszakában egy alkalommal 2007-ban szükséges a terv felülvizsgálata és a megvalósulás értékelése.

II. A tervezési területen keletkező, hasznosítandó vagy ártalmatlanítandó hulladékok mennyisége és eredete

Az adatgyűjtésből származó, a tervezést elősegítő adatok a következők.
A településekről meglévő kevés információ miatt néhány adatot becsültünk. A becslést a lakosszám és a KVVM által kiadott, a Köztisztasági Egyesülés munkacsoportja által készített Hulladékgazdálkodási Szakmai Füzetek alapján és az OHT adatai alapján végeztük.. A becsült adatok dőlt betűvel szedve.

II.1. A keletkező hulladékok típusa és éves mennyisége

II.1.1. Nem veszélyes hulladékok
A településeken az alábbi hulladékmennyiségek keletkeztek.

Hulladék	Mennyiség (t/év)
Települési szilárd hulladékok	239,45
Települési folyékony hulladék	5 680
Kommunális szennyvíziszap	0
Építési, bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	*200*
Mezőgazdasági és élelmiszeripari nem veszélyes hulladékok*	0
Ipari és egyéb gazdálkodói nem veszélyes hulladékok	0
Összesen	**6 1019,45**

6.sz. táblázat: A településeken keletkező hulladékmennyiségek (forrás: adatgyűjtés alapján)

II.1.2. Szelektíven gyűjtött, kiemelten kezelendő hulladékáramok

Hulladék		Mennyiség (t/év)
Veszélyes hulladékok	Hulladékolajok	n.a
	Akkumulátorok és szárazelemek	n.a
	Elektromos és elektronikai hulladékok	n.a
	Kiselejtezett gépjárművek	n.a
	Egészségügyi hulladékok	0,076
	Állati eredetű hulladékok	n.a
	Növényvédőszerek és csomagoló eszközeik	n.a
	Azbeszt	n.a
	Egyéb hulladék	n.a
Nem veszélyes hulladékok	Csomagolási hulladékok összesen	n.a
	Gumi	n.a
	Egyéb hulladék	n.a

7.sz. táblázat: A településeken keletkező szelektíven gyűjtött és kiemelten kezelt hulladékáramok (forrás: adatgyűjtés alapján)

A körjegyzőség területén még nem működik szelektív gyűjtés. A települések nyertek ugyan egy pályázaton hulladékgyűjtő szigetek kihelyezésére támogatást, de a 4 frakciójú (üveg, papír, műanyag, PET) edényzet 3 db Tivadarra, 6 db Kisarra, 5 db Nagyarra még a terv készítés időszakában nem került kihelyezésre.

II.1.3. Csomagolási hulladékok

A fenti okok miatt nincsen adat a keletkező csomagolási hulladékok mennyiségéről. Becsült adatok a következők.

Hulladék	Becsült szelektíven gyűjthető mennyiség (t/év)
Papír és karton csomagolási hulladék	*8,3*
Műanyag csomagolási hulladék	*8,7*
Fa csomagolási hulladék	*1,44*
Fém csomagolási hulladék	*0,87*
Vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék	-
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	-
Üveg csomagolási hulladék	*1,02*
Textil csomagolási hulladék	*0,43*
Összesen	*20,63*

8.sz. táblázat: A településeken keletkező csomagolási hulladékok (forrás: becslés alapján)

II.2. A FELHALMOZOTT HULLADÉKOK TÍPUSA ÉS MENNYISÉGE

II.2.1. Nem veszélyes hulladékok

A tervezési területen nem található felhalmozott, nem veszélyes hulladék.

II.2.2. A területen felhalmozott, kiemelten kezelendő hulladékáramok

A tervezési területen nem található felhalmozott, kiemelten kezelendő hulladékáramból származó hulladék.

II.3. A BESZÁLLÍTOTT ÉS ONNAN KISZÁLLÍTOTT HULLADÉKOK TÍPUSA ÉS ÉVES MENNYISÉGE

II.3.1. Nem veszélyes hulladékok

A tervezési területre jellemző, hogy a településeknél kiszállításra kerülnek ezek a hulladékfajták, a Barabási lerakóra. A terület hulladékmérlege tehát teljes egészében negatívnak tekintendő, azaz minden hulladék (kivéve elsősorban az építési törmelékeket) a területen kívül kerül elhelyezésre.

II.3.2. Beszállított és onnan kiszállított, kiemelten kezelendő hulladékáramok

A begyűjtésre kerülő veszélyes hulladékok esetében a tervezési területről teljes mértékben kikerül a gyűjtött hulladék mennyisége.

II.3.3. Csomagolási hulladékok

Mivel a területen nem folyik jelenleg szervezett szelektív gyűjtés a területről szelektíven nem kerül ki csomagolási hulladék, az teljes egészében vegyesen gyűjtve kerül a barabási hulladéklerakóra.

II. 4. A TERVEZÉSI TERÜLET HULLADÉKMÉRLEGE

Települési szilárd hulladék

A térségben keletkező települési szilárd hulladék teljes mértékben a Barabási hulladéklerakóra kerül elhelyezésre.

Veszélyes hulladékok

Elmondható, hogy a települési szilárd hulladékban található veszélyes összetevők 100%-a hulladékdepónián kerül lerakásra vegyesen a kommunális hulladékkal. Ezért, a települési szilárd hulladékokra vonatkozó megállapítás itt is megállja a helyét, azaz a képződő mennyiség majdnem 100 %-a a lerakóra kerül. Kivételt képez az 0,076 t egészségügyi hulladék, mely a településen kívül kerül ártalmatlanításra. Az érintett településeken nincs olyan veszélyes hulladék hasznosító, ártalmatlanító vállalkozás mely jelentős mennyiségű veszélyes hulladékot szállítana be.

Települési folyékony hulladékok

A településről teljes mértékben elszállításra kerül a Fehérgyarmati és a Tarpai szennyvíztisztító telepre, és beszállítás nincs. A települések tervei között szerepel szennyvíztisztítók építése. Kisar és Nagyar tervez közös telepet, míg Tivadar saját telepet, természetközeli technológia alkalmazásával.
A tervezési terület hulladékmérlege az alábbi a ki és beszállított hulladékokból adódóan:

Nem veszélyes hulladékok esetében:

Hulladék	Hasznosítás		Égetés		Lerakás		Egyéb kezelt	
	t/év	%	t/év	%	t/év	%	t/év	%
Települési szilárd hulladék	0	0	0	0	239,45	100	0	0
Települési folyékony hulladék	0	0	0	0	0	100	5 680	100
Kommunális szennyvíziszap	0	0	0	0	0	100	0	0
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	0	0	0	0	200	100	0	0
Összesen	**0**	**00**	**0**	**0**	**439,45**	**100**	**5 680**	**100**

9.sz. táblázat: Hulladékmérleg a nem veszélyes hulladékok esetében (forrás: adatgyűjtés alapján)

Szelektíven gyűjtött és kiemelten kezelendő hulladékáramok esetében

Hulladék	Hasznosítás		Égetés		Lerakás		Egyéb kezelt	
	t/év	%	t/év	%	t/év	%	t/év	%
Veszélyes hulladékok								
Hulladékolajok	0	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulátorok és szárazelemek	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektromos és elektronikai hulladékok	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiselejtezett gépjárművek	0	0	0	0	0	0	0	0
Egészségügyi hulladékok	0	0	0,076	100	0	0	0	0
Állati eredetű hulladékok	0	0	0	0	0	0	0	0
Növényvédő-szerek és csomagolóeszközeik	0	0	0	0	0	0	0	0
Azbeszt	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb hulladék	0	0	0	0	0	0	0	0
Nem veszélyes hulladékok								
Csomagolási hulladékok összesen	0	0	0	0	0	0	0	0
Gumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb hulladék	0	0	0	0	0	0	0	0

10. sz. táblázat: Hulladékmérleg a szelektíven gyűjtött és kiemelten kezelendő hulladékáramok tekintetében

II.5. A hulladékképződés várható alakulása a térségben

A tervezési időszak végére a településeken keletkező hulladékok mennyiségének növekedésével kell számolni, kivételt képez a települési folyékony hulladék, ahol a folyamatosan kiépülő csatornahálózat miatt jelentős csökkenés prognosztizálható (szennyvízgödrök számának jelentős csökkenése várható)

Hulladék	Jelenlegi mennyiség (t/év)	A keletkező hulladékok mennyiségének várható alakulása*	%	Várható mennyiség (t)**
Települési szilárd hulladék	239,45	Növekedés várható az OHT-val összhangban.	+3	246,63
Települési folyékony hulladék	5 680	A csatorna hálózat kiépítésével csökkenni fog.	-15	4 828
Építési, bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	200	Növekedés várható az OHT-val összhangban.	+3	206

11 sz.. táblázat: A tervezési terület 2008-ra tervezhető hulladékmennyiségei
** az Észak-alföldi Statisztikai Régió Hulladékgazdálkodási Tervének prognózisa szerint.*
*** Tekintettel arra, hogy a jelenlegi termelődési adatok is becsült adatok, ezért a várható mennyiségek is tájékoztató jellegűek.*

A kiemelten kezelendő hulladékáramok és a csomagolási hulladékok esetében, a keletkezés üteme legalább évi 5% növekedéssel prognosztizálható, azonban időközben megjelenő jogszabályi változások lényeges különbségeket eredményezhetnek.

Hulladék		Mennyiség (t/év)	Becsült mennyiség a tervidőszak végéig (t/év)
Veszélyes hulladékok	Hulladékolajok	n.a	n.a
	Akkumulátorok és szárazelemek	n.a	n.a
	Elektromos és elektronikai hulladékok	n.a	n.a
	Kiselejtezett gépjárművek	n.a	n.a
	Egészségügyi hulladékok	0,076	0,092
	Állati eredetű hulladékok	n.a	n.a
	Növényvédőszerek és csomagoló eszközeik	n.a	n.a
	Azbeszt	n.a	n.a
	Egyéb hulladék	n.a	n.a
Nem veszélyes hulladékok	Csomagolási hulladékok összesen	n.a	n.a
	Gumi	n.a	n.a
	Egyéb hulladék	n.a	n.a

12 sz.. táblázat: A tervezési terület 2008-ra tervezhető hulladékmennyiségei

Hulladék	Becsült szelektíven gyűjthető mennyiség (t/év)	Becsült mennyiség a tervidőszak végéig mennyiség (t/év)
Papír és karton csomagolási hulladék	*8,3*	*10,088*
Műanyag csomagolási hulladék	*8,7*	*10,57*
Fa csomagolási hulladék	*1,44*	*1,75*
Fém csomagolási hulladék	*0,87*	*1,057*
Vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék	-	-
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	-	-
Üveg csomagolási hulladék	*1,02*	*1,24*
Textil csomagolási hulladék	*0,43*	*0,522*
Összesen	*20,63*	*25,227*

13 sz.. táblázat: A tervezési terület 2008-ra tervezhető hulladékmennyiségei

III. A hulladékok kezelése, a kezelőtelepek és létesítmények, a kezelésre felhatalmazott vállalkozások

III. 1. Kezelőlétesítmények, vállalkozások a tervezési területen

A tervezési területen az alábbi táblázatok szerint csoportosítva találhatók a terület hulladékgazdálkodással foglalkozó cégei, önkormányzati kezelőlétesítmények.

Hulladékok kezelése, a kezelőtelepek és létesítmények, kezelésre felhatalmazott vállalkozások

Hulladék	Cég neve	Székhely (település)	Begyűjtött hulladék-mennyiség (t/év)	Begyűjtő kapacitása (t/év)	Begyűjtésre használt szállítóeszköz	Kezelő
Szilárd kommunális	Nyír-Komm Kft	Nyíregyháza	239,45	2000	MAN-FAUN hulladékszállító jármű	Nyír-Komm Kft
Folyékony kommunális	Pásztor Ferenc vállalkozó	Fehérgyarmat	4 350	5000	Szippantó autó	Fehérgyarmati Szennyvíztisztító
Folyékony kommunális	Tarpa gazdasági, Kereskedelmi és Szociális Kht.	Tarpa	1 330	6000	Szippantó autó	Fehérgyarmati Szennyvíztisztító

14.sz. táblázat: Hulladékmérleg a nem veszélyes hulladékok esetében (forrás: adatgyűjtés alapján)

A területről a SEPTOKER Kft. (4400, Nyíregyháza, Váci Mihály utca 41.sz.) szállítja el a keletkezett egészségügyi hulladékokat, és kerülnek égetéssel ártalmatlanításra.

A településen működő hulladékgyűjtés jellemzői és a hulladéklerakó legfőbb adatai

Gyűjtőedény típusa	Gyűjtési mód	Gyakoriság	Szállító jármű	Felelős szerv	Üzemeltetést végző szervezet
Nincs, lomtalanítás	Ingatlantól	Évente kétszer	Teherautó	Önkormányzat	Nyír-Komm Kft.
120 l-es kuka és zsák	hetente	kéthetente	MAN-FAUN	Önkormányzat	Nyír-Komm Kft

Lerakó megnevezése	Helyszíne	Lerakott hulladék fajta*	Lerakott hulladék mennyiség (m3)
Hulladéklerakó	Barabás	települési	243,45

15.sz. táblázat: Hulladékmérleg a nem veszélyes hulladékok esetében (forrás: adatgyűjtés alapján)

III.2. A térségben lévő hulladékkezelési kapacitások rövid bemutatása

Települési szilárd hulladékok

Begyűjtés

Települési szilárd hulladékok begyűjtést a területen végző Nyír-Komm Kft., mely a települések rendeletben határoztak meg. Tivadarban 3/2003. (II. 20.) ÖKT. rendeletben, Kisarban a 5/2003. (II. 20.) ÖKT rendeletben, Nagyarban a 7/2003 (II.17.) ÖKT. rendeletben melyet a helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról alkottak.
Mindhárom településen 2013-ig a NYÍRKOMM Hulladékgazdálkodási, Kereskedelmi és Szolgáltató Egyéni Cég (székhelye: 4400. Nyíregyháza, Borivó u. 8.) végzi a közszolgáltatást.
A gazdasági társaság a tevékenység végzéséhez érvényes engedéllyel rendelkezik az illetékes környezetvédelmi hatóságtól.

Ártalmatlanítás
Jelenleg a települési szilárd hulladékok 100%-ban lerakásra kerül. A jelenleg működő hulladéklerakón ezidáig mintegy 160.000 m^3szilárd hulladék került elhelyezésre, míg szabad kapacitása 2002-es adatok szerint mintegy 60.000 m^3 volt.
Kommunális hulladékok termikus ártalmatlanítása engedélyezett keretek között nem történik a településen, mégis említést kell tenni a családi házak kazánjaiban, kályhákban elégetett kommunális hulladékokról, melynek mennyiségéről nem áll rendelkezésre megbízható adat. A hulladékok ártalmatlanításának ez a módja különösen veszélyes és környezetszennyező, tekintettel arra hogy a folyamat teljes mértékben ellenőrizhetetlen és az égetés e formája különösen kedvező feltételeket teremt a bizonyítottan rákkeltő anyagok képződésére (dioxinok, furánok stb.)
Kisar községben található ún. Fődzegödör, mely feltöltési terv alapján hasznosul építési hulladékok ártalmatlanítására, ennek kapacitása 6.200 m^3.

Nem veszélyes hulladék hasznosítás, feldolgozás:
Környezetvédelmi engedéllyel rendelkező másodnyersanyag feldolgozó, hasznosító vállalkozás a településeken. nem működik.

Folyékony hulladékok kezelése

A településeken jelenleg kb. 800 db szennyvízgödör található, melyből a folyékony hulladék elszállítást Tivadarról Tarpára a Tarpa Gazdasági, Kereskedelmi és Szociális Kht. (4931. Tarpa, Kossuth u. 23.) szállítja. Kisarból és Nagyarból Pásztor Ferenc egyéni vállalkozó (4900. Fehérgyarmat, Kölcsey Ferenc u. 14/A.) szállítja a Fehérgyarmati Szennyvíztelepre.. Az évente begyűjtött folyékony hulladék mennyisége a három településen 5.680 tonna. A szennyvíztisztító telep üzemeltetője a Tarpán és Fehérgyarmaton is a helyi önkormányzat.

Veszélyes hulladékok

Begyűjtés és szállítás:
A településen keletkező veszélyes hulladékok begyűjtését és szállítása nem megoldott, egyedül az egészségügyi hulladékokat szállítja el a települések orvosi rendelőiből a SEPTOKER Kft. (4400, Nyíregyháza, Váci Mihály út. 41. sz.).

Hasznosítás/ártalmatlanítás:
A településen környezetvédelmi hatóság által nyilvántartott veszélyes hulladék ártalmatlanító és/vagy hasznosító kapacitás nem működik.

Felhagyott létesítmények

A 3 település közül Nagyaron és Tivadaron volt hulladéklerakó, melyek 2002-ben rekultiválásra kerültek.
Egy felhagyott dögkút is található Kisar és Nagyar között, a jelenlegi TRIAGRO Kft. telephelyén, melyet már nem használnak. A telepről elszállításra kerülnek az ATEV jóvoltából az állati tetemek.

IV. A térségre vonatkozó cselekvési program általános hulladékgazdálkodási célkitűzés és problémakörönként

IV.1. Hulladék képződésének csökkentése, illetve a képződés ütemének szinten tartása

Általánosan ismert tény, hogy a fogyasztói szokásaink változásával és a csomagolóanyagok egyre növekvő felhasználása miatt, a települési szilárd hulladékok fajlagos mennyisége évről-évre néhány százalékos növekedést mutat, jelenleg régiónkban a Regionális Hulladékgazdálkodási Terv adata alapján mintegy 240 kg/fő/év értéket ér el.. A helyi hulladékgazdálkodási tervek elsősorban a Önkormányzat felelősségi körébe tartozó hulladékáramokkal, illetve az önkormányzatok felelősségi körébe tartozó feladatokkal foglalkozik. Kevés olyan eszköz van tehát az önkormányzatok kezében, amellyel az adott településen képződő hulladékok mennyiségére bármilyen hatással bírhatnak. Leginkább az önkormányzat saját intézményeiben, illetve ezen intézmények beszerzési politikájában tudja érvényre juttatni azt az elvet, miszerint háttérbe szorítja, vagy akár megtiltja bizonyos rövid élettartamú termékek, vagy egyutas csomagolással forgalomba került termékek, eszközök használatát. Ezzel a lépéssel ugyan a hulladékok mennyiségének lényeges csökkenése nem valósul meg a településen, azonban egyfajta példamutató lépésként ösztönözheti gazdasági társaságok vagy magánszemélyek hasonló döntések meghozatalánál. Elsősorban tehát szemléletformáló hatással bír.

Hazánkban a Környezetvédelemről szóló 1995. évi törvény említi elsőként a „szennyező fizet" elvét, majd a Hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII törvény említi, mint a hulladékgazdálkodás egyik alapelvét. A hulladékok keletkezésének csökkentésében fontos eszköz lehet olyan hulladékszállítási díjak és rendszerek bevezetése, amely figyelembe veszi az adott ingatlanon vagy családnál ténylegesen keletkező hulladékok mennyiségét. A hulladékgazdálkodásban tehát ez az egyik példa a szennyező fizet elv gyakorlati alkalmazására, és mint olyan alkalmas bizonyos határok között a hulladékok keletkezésének visszaszorítására adott esetben csökkentésére is. Ez leggyakrabban úgy valósul meg, hogy csak a közszolgáltató által forgalmazott, adott térfogatú zsákban történhet a hulladékok gyűjtése majd elszállítása, a zsák ára egyben a hulladékkezelési díj is, így az állampolgár csak annyi díjat fizet ki, mint amennyi hulladékot ténylegesen elszállítottak ingatlan elől. Ez a rendszer különösen bevált Nyugat-Európa egyes országaiban, de hazánkban is találunk rá példát. A településen a rendszer bevezetésének lehetőségét meg kell vizsgálni, és amennyiben kivitelezhető, úgy azt célszerű fokozatosan bevezetni.

IV. 2. A hulladéklerakóra kerülő szervesanyag mennyiségének csökkentése

A hulladéklerakásról szóló 22/2001. (X.10.) KöM rendelet szerint Magyarországon a lerakott hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmát 2004. július 1 napjáig a mért érték 75%-ára, 2007. július 1 napjáig 50%-ára, 2014. július 1 napjáig 35%-ára kell csökkenteni. Tekintettel arra, hogy nincs megbízható mérési adat a lerakott hulladék biológiailag lebontható frakciójának pontos mennyiségére, ezért csak országos átlagértékekre támaszkodhatunk. Így az évi 240 kg/fő/év hulladéktermelődést figyelembe véve kb. személyenként 80 kg biológiailag lebomló hulladékmennyiséget jelent. Ez a településre vetítve éves szinten mintegy 150 tonna lerakott szerves hulladékot jelent. Ezt a mennyiséget kell tehát csökkenteni, a tervezési időszak végéig (2008-ig) legalább 50%-ban, azaz el kell érni azt, hogy 2008-ig éves szinten mintegy 75 tonna szerves anyagot „tartsunk" vissza a depóniáról. Ennek elérésére több akció feltüntetésre került a cselekvési programban. Ez a települések esetében a keletkező 239,45 t települési szilárd hulladék esetében (II.1.1 táblázat alapján) a kistelepülésre vonatkoztatva, mintegy 40%-os szerves anyag tartalommal számítva 95,78 t szerves hulladék keletkezésével lehet számolni. Így 2007. július 1-ig 47,89 t-val, 2014. július 1-ig 62,257 t-val kell csökkenteni a keletkező szerves anyag mennyiségét.

Legegyszerűbb és legkézenfekvőbb megoldás, hogy az eddig a zöldterületeken keletkező nyesedék, fa, gally, levél hulladékokat megpróbáljuk az adott területen tartani. Ennek nem csak környezetvédelmi ,de gazdasági előnyei is vannak, tekintettel arra hogy az új hulladéklerakó távol fog esni a zöldhulladék keletkezési helyétől, szállítása a depóniáig teljesen ésszerűtlen és gazdaságtalan. A képződés helyén a nyesedéket egy egyszerű aprítási folyamat után tovább lehet használni talajtakaróként, illetve amennyiben komposztáló telep működik a közelben úgy felhasználható a komposztkészítésben mint adalék és/vagy segédanyag. Cél tehát hogy a közterületeken keletkező zöldhulladékokat lehetőleg tartsuk a település határain belül, helyi hasznosításukról próbáljunk gondoskodni.

A lakosságnál keletkező zöldhulladékokat is célszerű a lakosságnál „tarttatni", azaz elérni azt, hogy saját maguk gondoskodjanak a kertben, ház körül keletkező zöldhulladék komposztálásáról. Ezt segítendő folyamatos oktatási, szemléletformáló kampányokra van szükség, illetve ezt a célt szolgálja a térségben a tervezési időszak végére kb. 100 db házi komposztálóedényzet biztosítása a lakosságnak.
Ugyancsak a biológiailag lebomló szerves anyagok lerakásának visszaszorítását célozza a lakóingatlanokon keletkező szerves anyagok elkülönített gyűjtésének megoldása. Ennek a rendszernek a megvalósíthatóságát a tervezési időszak első felében ki kell dolgozni (2006-ig), 2008-ig pedig egy kisebb körben a rendszer próbaüzemét elvégezni. A lakosságtól külön gyűjtött szerves hulladék komposztálása az új hulladéklerakón meglévő komposztálótelepen történne.
A komposztálás gazdaságosságát –ily módon a komposztálandó anyagok mennyiségét és közvetve a csökkentési arányok teljesítését- nagyban befolyásolja a komposzt értékesítési csatornáinak megléte. A településii Önkormányzat ebben a folyamat sikerét garantálhatják azzal, hogy a zöldterületeik gondozásához felhasznált komposztot a településen működő, vagy a hulladéklerakón üzemelő komposztteleprőI vásárolják/szerzik be, ezzel stimulálva a komposztálótelepek hatékony működését.
A zöldhulladékok, nyesedékek képződését az érintett területen érvényben lévő avarégetési rendeletek átmenetileg megoldják, hiszen a lakosság ingatlanán képződő gallyat, nyesedéket elégetheti az év bizonyos időszakában.

IV. 3. A hulladéklerakóra kerülő veszélyes hulladék összetevők mennyiségének csökkentése

A kommunális hulladéklerakó aljzatszigetelése és műszaki kialakítása nem véd kellő mértékben a települési szilárd hulladékban lévő veszélyes összetevők későbbi káros hatásaitól. Közös célunk kell hogy legyen tehát annak elérése, hogy a depóniára minél kevesebb veszélyes hulladék kerüljön. Jelenleg a lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok szinte teljes egészében műszaki védelemmel nem rendelkező lerakókra kerülnek.
A Önkormányzatnak több módszer is rendelkezésre ál, hogy minél nagyobb arányban gyűjtsék vissza a lakosságnál és közintézményekben (és nem a gazdasági társaságoknál) keletkező veszélyes hulladékokat. Legegyszerűbb az, hogy a településen működő oktatási intézményekben illetve egyéb közintézményekben megszervezik legalább a szárazelemek, tintapatronok valamint az elektronikai jellegű hulladékok külön gyűjtését. Ezen felül szükséges, hogy településenként évente legalább egy alkalommal un. gyűjtőjárat induljon, mely átveszi a lakosságtól a mindennapi élet során keletkező veszélyes hulladékokat (festékes göngyölegek, növényvédőszer maradékok, akkumulátorok, gyógyszermaradványok stb.) A begyűjtött veszélyes hulladékok ártalmatlanításáról gondoskodni kell, melynek jelentős költségvonzata van. Szükséges továbbá legalább egy hulladékudvar megépítése 2007-ig. Ezen hulladékudvaron a hasznosítható anyagok mellett lehetőség lesz a háztartásokban keletkező elektronikai hulladékok, valamint egyéb veszélyes hulladékok folyamatos leadására.
Cél, hogy az elkülönítetten begyűjtött veszélyeshulladék összetevők (hulladékudvarban, vagy gyűjtőjárattal), legalább 50%-a kerüljön hasznosításra.

IV .4. Hulladéklerakóra kerülő csomagolóanyagok és egyéb hasznosítható anyagok mennyiségének csökkentése

A hulladékká vált csomagolóanyagok esetében 2005. július 1. napjáig el kell érni, hogy a hulladékká vált csomagolóanyagok: legalább 50% hasznosításra kerüljön, ezen belül legalább 25%-a anyagában kerüljön hasznosításra úgy, hogy ez az arány minden anyagtípusnál legalább 15% legyen.
A településem nem végeztek részletes hulladékanalízist a szilárd hulladékban lévő csomagolóanyagok pontos mennyiségére vonatkozóan. Megbecsülve az adatokat (a II.3.1 táblázat adatai alapján), ez tehát éves szinten 20,63 tonna csomagolóanyag hulladék termelődést eredményezhet a településen. Ha a jogszabály által előírtakat szigorúan be kívánjuk tartani, akkor 2005 július 1.-ig el kell érni azt , hogy éves szinten mintegy 10 tonna csomagolóanyag hulladékot tudjunk szelektíven összegyűjteni, melyből legalább 6 tonna anyagában történő hasznosításra kell hogy kerüljön. Anyagtípusonként véve (fém, műanyag, papír) az anyagában történő hasznosítás minimum az összes mennyiség 15%-a kell legyen, vagyis 3,1 tonna.
A hasznosítható anyagok kinyerése a települési szilárd hulladékáramból gazdasági és környezetvédelmi érdek egyaránt. A szelektív hulladékgyűjtő rendszerek egyik célja éppen ez. A szelektív gyűjtéssel elérhető a teljes hulladékmennyiség mintegy 30 %-os csökkentése, ami igen jelentős helymegtakarítást eredményezhet például a lerakók esetében. A szelektív hulladékgyűjtés a hulladék tömegének csökkentésén túl még egyéb előnyökkel is jár:

- csökkenti a környezet terhelését (lerakók veszélyességét, égetőmű káros anyag kibocsátását),
- a hasznosítható anyagok kinyerésével csökkennek a kezelés költségei, és egyben csökken a természeti erőforrások igénybevétele is,
- erősíti a lakosságban a környezeti tudatot (aktív részvétel a környezet állapotának javításáért).

A településen nincs hagyománya a szelektív hulladékgyűjtésnek.
A szelektív hulladékgyűjtés hazánkban legelterjedtebb módja a gyűjtőszigetek alkalmazása. A településeken 2006-től legalább 14 szelektív hulladékgyűjtő sziget elhelyezését kell megoldani, melyben a műanyag, papír, fém és műanyag szelektív gyűjtése megoldható. Látni kell azonban azt, hogy pusztán hulladékgyűjtő szigetek alkalmazásával a jogszabály által előírt visszagyűjtési arányok nem érhetők el. Ezért fontos egyéb eszközök alkalmazása, úgymint évente legalább egy papír és vasgyűjtés a térség minden általános iskolájában, legalább a papírhulladék szelektív gyűjtése minden oktatási és közintézményben, valamint a kereskedelmi egységek és termelőüzemek bevonása a szelektív hulladékgyűjtésbe oly módon, hogy a hasznosítható anyagokat ezektől az egységektől a közszolgáltató külön szállítja el, majd válogatja a válogatóüzemben.

Nagyon fontos, hogy a területen a szelektív hulladékgyűjtés ne rövid ideig tartó kísérleti jelleggel, hanem alapos, gondos előkészítés után, folyamatosan történjék. Nagy szerep hárul a szelektív gyűjtés bevezetésében a települési önkormányzatra is.
A lakosság aktívabb részvételét kívánja a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés fokozatos bevezetése, melynek lényege, hogy a háztartásokban egy külön edényben/zsákban gyűjtik a hasznosítható anyagokat (a közszolgáltató részletes útmutatása alapján), majd ennek elszállítása és válogatása a kevert hulladéktól elkülönítve történik. Ennek a rendszernek az alkalmazását az érintett térségben meg kell vizsgálni.

A hasznosítható anyagok (nem elsősorban csomagolóanyagok) külön gyűjtésének, valamint a közszolgáltatói tevékenységnek fontos része az un. lomtalanítási akciók megszervezése, melyből az érintett településeken évente kettőt bonyolítanak le a közszolgáltatási szerződés alapján. A lomtalanítás során is visszagyűjtésre kerülhetnek olyan anyagok, melyek további hasznosításra vagy újrahasználatra alkalmasak lehetnek.

IV. 5. Egészségügyi hulladékok

A településen működő egészségügyi intézmények működéséből származó hulladékok szelektív gyűjtéséről és arra specializálódott szervezetnek történő átadásáról minden intézménynek gondoskodnia kell. Cél mindenekelőtt az, hogy egészségügyi jellegű hulladék (fertőző vagy nem fertőző) ne kerüljön a hulladéklerakóra. Az intézményekben a szelektív gyűjtés szigorú ellenőrzése környezetvédelmi és közegészségügyi érdekből egyaránt fontos.

IV.6. Gumiabroncs hulladék

A 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet (továbbiakban: Lr.) alapján: hulladéklerakón tilos elhelyezni használt egész gumiabroncsot 2003. július 1-je után, a hulladéklerakó-építés műszaki létesítményeinek céljára használt gumiabroncsok, valamint a kerékpár gumiabroncsok és az 1400 mm külső átmérőnél nagyobb gumiabroncsok kivételével, továbbá az aprított használt gumiabroncsot 2006. július 1-je után.
A jogszabályban előírtak betartásához szigorú átvételi előírásokat kell kidolgozni a hulladéklerakó üzemeltetőjének, mely garantálja, hogy gumiabroncs hulladék nem kerül lerakásra. Biztosítani kell továbbá annak a lehetőségét, hogy a megépülő hulladékudvar(ok)on illetve a lomtalanítási akciók során a lakosságnak lehetősége legyen a saját gépjárműabroncsok leadására. A begyűjtött gumiabroncs hulladékok hasznosításra történő átadásáról a hulladéklerakó üzemeltetőjének kell gondoskodnia.

IV.7. Építési és bontási hulladékok

Csökkentési célkitűzés a technológiák ismeretében nem lehetséges, tekintettel arra, hogy a szakértői vélemények hosszútávon is a keletkező hulladék mennyiségének évenkénti kis mértékű növekedését jósolják, 15 éves távlatban is. A lerakandó inert hulladék mennyiségének csökkentése egyedül a feldolgozói, hasznosítói kapacitás növelésével lehetséges. Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv szerint kb. 300 kg/fő építési és bontási hulladékképződéssel kell számolni. A településekre vetítve ez mintegy 600 tonna építési-bontási hulladékképződést jelent évente. Jelenleg ez a frakció a településeken használt kubikgödrökbe kerül elhelyezésre, területfeltöltésekre használják. Ezeknek a feltöltéseknek a hatósági ellenőrzése a jövőben feltehetően szigorodni fog, a működő lerakók bezárásra kerülnek, így nagy mennyiségű építési és bontási hulladék fog megjelenni, melynek ártalmatlanításáról/hasznosításáról gondoskodni kell. Az új hulladéklerakó időszakos takarásához kisebb mennyiség felhasználható.

IV.8. Állati hulladékok

A településeken esetlegesen működő állati hulladéktemető működését környezetvédelmi szempontból 2003. december 31-ig felül kellett vizsgálni (71/2003. (VI. 27) FVM rendelet 18.§ (1) bekezdése alapján).

IV.9. Szennyvíziszap hulladék, folyékony hulladék

A kommunális szennyvíziszap mennyisége a csatornázási, szennyvíztisztítási program előrehaladásával abszolút értelemben folyamatosan növekedni fog. A keletkező és hasznosítandó iszapmennyiségek relatív csökkentése a szennyvíztisztítási és iszapkezelési technológiákkal lehetséges lesz.
A területen keletkező szennyvíziszap hasznosítási arányát országos szinten 2008-ra minimálisan 56 %-ra kell növelni. (Komposztálás, mezőgazdasági elhelyezés, energianyerés), ennek érdekében a helyi tervekben szereplő tervezett szennyvíziszap hasznosítási arányoknak is meg kell közelítenie ezt a szintet, a helyi adottságok figyelembevételével.
A Hulladékgazdálkodási törvény úgy rendelkezik, hogy azokat a lakosságnál hulladékká vált folyadékokat, amelyeket nem vezetnek el, és nem bocsátanak ki szennyvízelvezető hálózaton, illetve

szennyvíztisztító telepen keresztül, folyékony hulladéknak kell tekinteni és arra a törvény rendelkezései az érvényesek (3. § d). A települési folyékony hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeit a 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet szabályozza.
A Hulladékgazdálkodási törvény előírja azt, hogy az önkormányzat köteles közszolgáltatást biztosítani (a folyékony hulladékok elszállítására), a közszolgáltatót helyi rendeletben megnevezni. Az önkormányzat felelőssége a kiválasztás során vizsgálni azt, hogy a szükséges engedélyekkel rendelkezik-e a szolgáltató, és csak azt választhatja, amelyik az összes jogszabályi feltételnek megfelel.

A településen meglévő szennyvízleürítő hely esetében az üzemeltető – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – 2002. március 31-ig köteles (volt) a meglévő, engedéllyel rendelkező vagy üzemelő hulladéklerakót, illetve leürítő helyet az illetékes környezetvédelmi felügyelőségnek bejelenteni (203/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet 28.§ (1) bekezdés). Leürítő hely esetében a környezetvédelmi hatóságnak a kötelezést elrendelő határozata esetében felülvizsgálatot kell lefolytatni. A települési önkormányzat feladata közszolgáltató kijelölése a települési folyékony hulladék begyűjtésére és szállítására, mely vállalkozónak rendelkeznie kell a szükséges (hulladékszállítási) engedélyekkel. A folyékony hulladék leürítése kizárólag szennyvíztisztító telep fogadó műtárgyába történhet.

IV.10. Illegális hulladéklerakások megakadályozása a meglévők felszámolása

A településeken megjelenő illegális hulladéklerakók felderítése és felszámolása környezetvédelmi és közegészségügyi szempontból egyaránt fontos. A lerakások felderítésében a településen működő mezőőri szolgálat vagy közterület felügyelet játszhat fontos szerepet, az elszállítás és annak költsége azonban továbbra is a települési önkormányzat feladata marad (amennyiben a hulladék tulajdonosa nem azonosítható). Ez a feladat az önkormányzatnak folyamatosan anyagi megterhelést jelent. A hulladékkezelési díjak ugrásszerű növekedésével és a meglévő lerakók bezárásával az illegális hulladéklerakások számának növekedésével mindenképpen számolni kell. Ez fokozott terhet ró majd az érintett önkormányzatokra.

IV.11. Szemléletformálás, oktatás

A lakosság körében megfigyelhető közömbösség vagy adott esetben tudatlanság a környezetünk védelmével kapcsolatban gyakran okozza, pl. a szelektív hulladékgyűjtő rendszerek működésképtelenségét.

Folyamatos oktató, nevelő tevékenységet kell, hogy végezzenek a térségben működő, környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek, valamint a közszolgáltatást végző cég erre szakosodott csoportja. Az országosan futó programokba történő intenzív bekapcsolódással tovább javítható a fiatalkorú népesség szemlélete (Tájsebészet kampány stb.)

IV.12. Közgazdasági és jogi környezet

A Önkormányzat helyi rendeletekben szabályozhatják a közszolgáltatás igénybevételét, szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos kötelezettségeket, illegális hulladéklerakásokkal kapcsolatos intézkedéseket, szankciókat stb. Az önkormányzatok hatáskörébe tartozik helyi elkülönített környezetvédelmi alap létrehozása is, mely alapból az adott településen közcélú feladatok elvégzése finanszírozható, pl. oktatási tevékenységek, illegális lerakások felszámolása stb.

A településeken megalkották és elfogadták a közszolgáltatásról szóló, valamint az avarégetésről szóló rendeleteket. Jogalkotási szempontból tehát a települések több szempontból előtte járnak más, hasonló nagyságú településeknek, azonban az elfogadott rendelete rendszeres felülvizsgálata, valamint egyes részterületek további kidolgozása (szelektív hulladékgyűjtő rendszerek igénybevételének kötelezővé

tétele, illegális lerakások felderítésének és felszámolásának pontosabb meghatározása, szankciók alkalmazása) még mindig szükséges.

IV.13. Egyéb

Jelen hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálatához szükségszerű egy a térségre vonatkozó részletes és átfogó hulladékanalízis és tanulmány elkészítése, mely alapján nyomon követhető a kitűzött célok elérésének folyamata (a szerves anyag, veszélyes hulladékok és a csomagolóanyagok lerakására vonatkozóan), valamint lehetőség nyílik új feladatok meghatározására a tanulmány alapján.

V. A település 2005-2009 tervezési időszakra vonatkozó cselekvési programja

Akciók	Határidő	Felelős	Becsült költség	Finanszírozás lehetséges forrása
1., Képződő hulladékok mennyiségének csökkentése/jelenlegi termelődés lehetőség szerinti szinten tartása				
1.1. Az önkormányzat és intézményeinek beszerzéseiben az eldobható csomagolású –egyutas- termékek visszaszorítása, hosszabb élettartamú termékek kiválasztása és beszerzése	A Terv kihirdetése napjától	Önkormányzat	Nem jelent számottevő plusz költséget	
1.2. Hulladékképződést figyelembe vevő szállítási díjak, tarifák megállapítása (szennyező fizet elv), zsákos rendszer bevezetésének kidolgozása, számítások, megvalósíthatósági tanulmány elkészítése a szolgáltatási területen	2006-ig	Közszolgáltató	200 e Ft	Közszolgáltató pályázati források igénybevételével
1.3. Továbbá: Lásd oktatási és szemléletformálási rész				
2.,Hulladéklerakóra kerülő szervesanyag mennyiségének csökkentése *A mért értékhez viszonyítva a lerakással ártalmatlanított biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmat* *2004. július 1 napjáig 75%-ra, 2007. július 1 napjáig 50%-ra, 2014. július 1 napjáig 35%-ra kell csökkenteni.* *(megj.: a tervezési időszak alatt 50%-os csökkentést kell elérni)*				
2.1. Zöldterületeken keletkező zöldhulladékok, nyesedékek helyben történő hasznosítása (helyben tartása), aprítása talajtakaróként való felhasználása	2006-től	Önkormányzat, közszolgáltató	Aprítógép(ek) vásárlás kb. 2 millió Ft/db, üzemeltetés költsége 1 millió Ft/év	Önkormányzat illetve közszolgáltató központi forrás igénybevételével

Akciók	Határidő	Felelős	Becsült költség	Finanszírozás lehetséges forrása
2.2. Kerti zöldhulladékok komposztálásának elősegítése, legalább 100 komposztálóedényzet biztosítása a lakosságnak	2007-ig	Önkormányzat	Komposztáló edényzet 6 ezer Ft/db: 600 e Ft	Önkormányzat központi forrás igénybevételével
2.3. Települések zöldterületein komposzt felhasználás, beszerzés lehetőség szerint a hulladéklerakón előállított komposztból	folyamatos	Önkormányzat	Településenként változó (komposzt felhasználástól függően)	Önkormányzat
2.4. Zöldhulladékok elkülönített (zsákos) gyűjtésének gazdaságossági számításainak elvégzése, megvalósíthatósági tanulmány elkészítése a térségre	2007-ig	Közszolgáltató	200 e Ft	Közszolgáltató
3., Hulladéklerakóra kerülő veszélyes hulladék összetevők mennyiségének csökkentése *A **veszélyes hulladékok** mennyiségének 30 %-a 2008-ig hasznosításra kerüljön (vörösiszap nélkül), ennek érdekében a helyi tervben a települési szilárd hulladék veszélyes komponenseinek elkülönített gyűjtési rendszerét ki kell alakítani, és a település számára elérhető hasznosító szervezetek számára át kell adni.*				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
3.1. Az Önkormányzat üzemeltetésében lévő közintézményekben a veszélyes hulladéknak minősülő anyagok elkülönített gyűjtése – intézményenként legalább egy gyűjtőponttal- és átadása lehetőség szerint hasznosító szervezeteknek	2006-től	Települési önkormányzat jegyzője	Edényzet kihelyezése 200 e Ft Üzemeltetés, ártalmatlanításra történő átadás Évi 100-200 e Ft	Önkormányzat központi forrás igénybevételével

3.2. Lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok begyűjtésére településenként legalább egy begyűjtés megszervezése évente, megfelelő publicitással és minden településrészt illetően	2006-től	Települési önkormányzat jegyzője	Évente kb. 300 e Ft	Önkormányzat központi forrás igénybevételével
3.3. Hulladékudvar létesítése	2006-től	Települési önkormányzat		Önkormányzat központi forrás igénybevételével
4., Hulladéklerakóra kerülő csomagolóanyagok és egyéb hasznosítható anyagok mennyiségének csökkentése A hulladékká vált csomagolóanyagok esetében 2005. július 1. napjáig el kell érni, hogy a hulladékká vált csomagolóanyagok: legalább 50% hasznosításra kerüljön, *ezen belül legalább 25%-a anyagában kerüljön hasznosításra úgy, hogy ez az arány minden anyagtípusnál legalább 15% legyen*.				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
4.1. 10 db szelektív hulladékgyűjtő sziget kihelyezése ahol a papír, üveg és műanyag csomagolóanyag hulladék elkülönített gyűjtése megoldható, az anyagok előkészítése és hasznosításra történő átadásra	2006-tól	Közszolgáltató	Kb. 2 millió Ft beruházási költség, plusz kb. évi 500 e Ft	Beruházás részben Uniós forrásból , üzemeltetés a közszolgáltatóval kötött szerződés alapján
4.2. Az. un. házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés lehetőségének vizsgálata, tanulmány készítése (régió szinten)	2007-ig	Közszolgáltató	Tanulmány elkészítésének költsége 500 e Ft	Közszolgáltató
4.3. Minden közintézményben a papírhulladékok szelektív gyűjtése és hasznosítónak történő továbbadása	Legkésőbb 2006-tól	Önkormányzat	Edényzet kihelyezése kb. 100 e Ft	Önkormányzat
4.4. Kis és nagykereskedelmi egységek, termelőüzemek (közületek) bevonása a hulladékok szelektív gyűjtésébe, hasznosítható anyagok (papír, műanyag fém) elkülönített gyűjtése a termelő telephelyén	2006-tól	Közszolgáltató	Edényzet kihelyezése, ürítése, 500 e Ft/év	Programba bevont vállalkozások

4.4 Lomtalanítás évente kétszer, hasznosítható anyagok újrahasználata, értékesítése	Folyamatos	Önkormányzat, közszolgáltatóval	Évente kb. 30 e Ft	Önkormányzat illetve közszolgáltató
5., Egészségügyi hulladékok				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
5.1. Önkormányzat illetékességi területén működő egészségügyi intézményekben a fertőző és nem fertőző egészségügyi hulladékok elkülönített gyűjtése, és ártalmatlanítónak történő átadása	Terv kihirdetésétől	Települési önkormányzat	Intézményenként változó	Települési önkormányzat, illetve egészségügyi intézmény
6., Gumiabroncs hulladék A 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet (továbbiakban: Lr.) alapján: hulladéklerakón tilos elhelyezni használt egész gumiabroncsot 2003. július 1-je után, a hulladéklerakó-építés műszaki létesítményeinek céljára használt gumiabroncsok, valamint a kerékpár gumiabroncsok és az 1400 mm külső átmérőnél nagyobb gumiabroncsok kivételével, továbbá az aprított használt gumiabroncsot 2006. július 1-je után				
6.1. Hulladéklerakó üzemeltetési tervében a gumi átvétel szabályainak rögzítése és az elkülönített tárolás lehetőségének biztosítása, az átvett gumihulladék lehetőség szerinti hasznosítónak történő átadásáról gondoskodni	Hulladéklerakó üzembehelyezés étől, ill. az idézett jogszabály által előírt határidőktől	Közszolgáltató	Ártalmatlanítás és tárolás plusz költsége	Közszolgáltató
6.2. Lakosságnál keletkező guimabroncshulladék átvételének biztosítása hulladékudvaron, illetve lomtalanítási akció keretén belül	2007-tól	Közszolgáltató	Lomtalanítás, hulladékudvar üzemeltetésének költségébe beépülve	Közszolgáltató, illetve Önkormányzat közötti szerződés alap szerint

7., Építési és bontási hulladékok				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
7.1. Építési-bontási hulladékok lerakása kizárólag az arra engedélyezett területen	Folyamatos	Települési önkormányzat		
8., Állati hulladékok				
8.1. Meglévő dögkút környezetvédelmi felülvizsgálatának elvégzése, üzemeltetése a környezetvédelmi hatóság engedélye szerint (legkésőbb 2005 december 31.-ig), szükséges fejlesztések elvégzése	Folyamatos	Települési önkormányzat	Évi 400-500 e Ft	Önkormányzat központi forrás igénybevételével
8.2. Közegészségügyi és környezetvédelmi követelményeknek megfelelő konténerállomás létesítése az állati hulladékok fogadására (regionális feladatokat is ellátva)	Legkésőbb 2005 december 31-től	ATEV	1-2 millió Ft	ATEV
9., Szennyvíziszap hulladék, folyékony hulladék *A területen keletkező **szennyvíziszap** hasznosítási arányát országos szinten 2008-ra minimálisan 56 %-ra kell növelni. (Komposztálás, mezőgazdasági elhelyezés, energianyerés), ennek érdekében a helyi tervekben szereplő tervezett szennyvíziszap hasznosítási arányoknak is meg kell közelítenie ezt a szintet, a helyi adottságok figyelembevételével.*				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
9.1. Folyékony hulladék ürítése kizárólag szennyvíztelep leürítő műtárgyába	Terv kihirdetésétől	Települési önkormányzat		Foly. hulladék szállítást igénybe vevő lakosok

10., Illegális hulladéklerakások megakadályozása a meglévő illegális lerakók és műszaki védelemmel nem rendelkező hulladéklerakók felszámolása				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
10.1. Illegális hulladéklerakások felderítése és hatósági intézkedés kezdeményezése	Terv kihirdetésétől	Önkormányzat a mezőőri szolgálattal, közterület-felügyelőkkel együttműködve (amennyiben működik ilyen a településen)	Mezőőri szolgálatok, közterületfelügyelet fenntartása	Önkormányzat elkülönített forrása, központi források igénybevételével
10.2. Illegális hulladéklerakások felszámolása, lerakott hulladékok folyamatos elszállíttatása	Terv kihirdetésétől	Önkormányzat	Alkalomszerű, az érintett településen évi 200-300 e Ft	Önkormányzat központi források igénybevételével
10.3. Kertségekben, üdülőövezetekben, tanyaközpontokban rendszeres hulladékgyűjtés megszervezése, ezen területek közszolgáltatásba történő bevonása	2005-től folyamatosan	Közszolgáltató	Érintett területen évi 200-300 e Ft	Közszolgáltató hulladékkezelési közszolgáltatási díjból fedezve
10.4. Köztéri hulladékgyűjtő edényzetek számának növelése, a tervidőszak végéig legalább 50%-kal	2008-ig	Közszolgáltató	Plusz 20 edénnyel számolva mintegy 200 e Ft,	Önkormányzat, közszolgáltató központi forrás igénybevételével (elsősorban a beruházásra)

11., Szemléletformálás, oktatás				
Akciók	**Határidő**	**Felelős**	**Becsült költség**	**Finanszírozás lehetséges forrása**
11.1. Folyamatos szemléletformálás és oktatási tevékenység a témakörben (fogyasztási szokások, szelektív hulladékgyűjtés, komposztkészítés stb.), országos programokban történő részvétel	Terv kihirdetésétől	Településen működő civil szervezetek, oktatási intézmények	Évi 200-300 e Ft	Önkormányzat civil alapja, központi források igénybevételével
12., Közgazdasági és jogi környezet				
12.1. Elkülönített pénzalap/környezetvédelmi alap létrehozása a közösség céljainak elérését biztosítandó feladatok elvégzéséhez (illegális hulladéklerakók felszámolása, oktatási, tudatformálási tevékenység stb.)	2006-tól	Települési önkormányzat	Éves költségvetéstől függően	Települési önkormányzat saját erő, befolyt környezetvédelmi bírságok, központi források stb.
12.2. Szükséges helyi rendeletek megalkotása és a meglévők folyamatos felülvizsgálata különös tekintettel a szelektív hulladékgyűjtés, valamint az elhagyott hulladékok (illegális lerakók) szabályozásáról	Folyamatos	Önkormányzat	Nincs jelentős költségvonzata	
13., Egyéb				
13..1. Részletes hulladékanalízis végzése, és tanulmány készítése a településen keletkező települési szilárd hulladékok összetételéről, mely alapján jelen hulladékgazdálkodási terv következő felülvizsgálata mérésekre alapozva megbízhatóan elvégezhető	2007-ig	Közszolgáltató	500 e Ft	Közszolgáltató központi forrás igénybevételével

Mellékletek

1. melléklet

A települési hulladékban megjelenő hulladék összetevők és EWC kódszámaik a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet alapján1

EWC kód	Megnevezés
20	**TELEPÜLÉSI HULLADÉKOK (HÁZTARTÁSI HULLADÉKOK ÉS AZ EZEKHEZ HASONLÓ, KERESKEDELMI, IPARI ÉS INTÉZMÉNYI HULLADÉKOK), BELEÉRTVE AZ ELKÜLÖNÍTETTEN GYŰJTÖTT HULLADÉKOKAT IS**
20 01	***elkülönítetten gyűjtött hulladék frakciók (kivéve 15 01)***
20 01 01	papír és karton
20 01 02	Üveg
20 01 08	biológiailag bomló konyhai és étkezdei hulladékok
20 01 10	Ruhanemű
20 01 11	Textíliák
20 01 13*	Oldószerek
20 01 14*	Savak
20 01 15*	Lúgok
20 01 17*	fényképészeti vegyszerek
20 01 19*	Növényvédő szerek
20 01 21*	fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok
20 01 23*	klór-fluor-szénhidrogéneket tartalmazó kiselejtezett berendezések
20 01 25	étolaj és zsír
20 01 26*	olaj és zsír, amely különbözik a 20 01 25-től
20 01 27*	veszélyes anyagokat tartalmazó festékek, tinták, ragasztók és gyanták
20 01 28	festékek, tinták, ragasztók és gyanták, amelyek különböznek a 20 01 27-től
20 01 29*	veszélyes anyagokat tartalmazó mosószerek
20 01 30	mosószerek, amelyek különböznek a 20 01 29-től

1 A 2. függelékben felsoroltakon kívül az önkormányzatok felelősségi körébe tartozóan még más hulladékok is keletkezhetnek (pl. állati hulladékok EWC 02 főcsoport, építési bontási hulladékok EWC 17 főcsoport, egészségügyi hulladékok EWC 18 főcsoport).

* veszélyes hulladék

EWC kód	Megnevezés
20 01 31*	citotoxikus és citosztatikus gyógyszerek
20 01 32	gyógyszerek, amelyek különböznek a 20 01 31-től
20 01 33*	elemek és akkumulátorok, amelyek között 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszám alatt felsorolt elemek és akkumulátorok is megtalálhatók
20 01 34	elemek és akkumulátorok, amelyek különböznek a 20 01 33-tól
20 01 35*	veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21 és 20 01 23 kódszámú hulladékoktól
20 01 36	kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23 és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól
20 01 37*	veszélyes anyagokat tartalmazó fa
20 01 38	fa, amely különbözik a 20 01 37-től
20 01 39	Műanyagok
20 01 40	Fémek
20 01 41	kéménysöprésből származó hulladékok
20 01 99	közelebbről nem meghatározott egyéb frakciók
20 02	***kerti és parkokból származó hulladékok (a temetői hulladékot is beleértve)***
20 02 01	biológiailag lebomló hulladékok
20 02 02	talaj és kövek
20 02 03	egyéb, biológiailag lebonthatatlan hulladékok
20 03	***egyéb települési hulladék***
20 03 01	egyéb települési hulladék, ideértve a kevert települési hulladékot is
20 03 02	piacokon keletkező hulladék
20 03 03	úttisztításból származó hulladék
20 03 04	emésztőgödrökből származó iszap
20 03 06	szennyvíz tisztításából származó hulladék
20 03 07	lom hulladék
20 03 99	közelebbről nem meghatározott lakossági hulladékok
15	**HULLADÉKKÁ VÁLT CSOMAGOLÓANYAGOK; KÖZELEBBRŐL NEM MEGHATÁROZOTT ABSZORBENSEK, TÖRLŐKENDŐK, SZŰRŐANYAGOK ÉS**

EWC kód	Megnevezés
	VÉDŐRUHÁZAT
15 01	***csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési csomagolási hulladékokat)***
15 01 01	papír és karton csomagolási hulladékok
15 01 02	műanyag csomagolási hulladékok
15 01 03	fa csomagolási hulladékok
15 01 04	fém csomagolási hulladékok
15 01 05	vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladékok
15 01 06	egyéb, kevert csomagolási hulladékok
15 01 07	üveg csomagolási hulladékok
15 01 09	textil csomagolási hulladékok
15 01 10*	veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok
15 01 11*	veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat

* veszélyes hulladék

A hulladékgyűjtő udvarban begyűjthető hulladékok azonosító száma, megnevezése

02	**MEZŐGAZDASÁGI, KERTÉSZETI, VÍZKULTÚRÁS TERMELÉSBŐL, ERDŐGAZDASÁGBÓL, VADÁSZATBÓL, HALÁSZATBÓL, ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÁSBÓL ÉS -FELDOLGOZÁSBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉKOK**
02 01	***mezőgazdaság, kertészet, vízkultúrás termelés, erdészet, vadászat és halászat hulladékai***
02 01 04	műanyag hulladék (kivéve a csomagolóeszközöket)
02 01 08	veszélyes anyagokat tartalmazó, mezőgazdasági vegyi hulladékok
02 01 09	mezőgazdasági vegyi hulladékok, amelyek különböznek a 02 01 08-tól
03	**FAFELDOLGOZÁSBÓL ÉS FALEMEZ-, BÚTOR-, CELLULÓZ ROST SZUSZPENZIÓ-, PAPÍR- ÉS KARTONGYÁRTÁSBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉKOK**
03 02	***faanyagvédő szer hulladékok***

03 02 99	közelebbről nem meghatározott faanyagvédő szerek
07	**SZERVES KÉMIAI FOLYAMATOKBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉKOK**
07 03	***szerves festékek, pigmentek és színezékek termeléséből, kiszereléséből, forgalmazásából és felhasználásából származó hulladékok (kivéve 06 11)***
07 03 99	közelebbről nem meghatározott hulladékok
07 06	***zsírok, kenőanyagok, szappanok, mosószerek, fertőtlenítőszerek és kozmetikumok termeléséből, kiszereléséből, forgalmazásából és felhasználásából származó hulladékok***
07 06 99	közelebbről nem meghatározott hulladékok
07 07	***finom vegyszerek és vegyipari termékek termeléséből, kiszereléséből, forgalmazásából és felhasználásából származó, közelebbről nem meghatározott hulladékok***
07 07 99	közelebbről nem meghatározott hulladékok
08	**BEVONATOK (FESTÉKEK, LAKKOK ÉS ZOMÁNCOK), RAGASZTÓK, TÖMÍTŐANYAGOK ÉS NYOMDAFESTÉKEK TERMELÉSÉBŐL, KISZERELÉSÉBŐL, FORGALMAZÁSÁBÓL ÉS FELHASZNÁLÁSÁBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉKOK**
08 01	***festékek és lakkok termeléséből, kiszereléséből, forgalmazásából és felhasználásából, valamint ezek eltávolításából származó hulladékok***
08 01 11	szerves oldószereket, illetve más veszélyes anyagokat tartalmazó festék- vagy lakk-hulladékok
08 01 12	festék- vagy lakk-hulladékok, amelyek különböznek a 08 01 11-től
08 01 17	festékek és lakkok eltávolításából származó, szerves oldószereket vagy egyéb veszélyes anyagokat tartalmazó hulladékok
08 01 18	festékek és lakkok eltávolításából származó hulladékok, amelyek különböznek a 08 01 17-től
08 01 21	festékek és lakkok eltávolítására használt, hulladékká vált anyagok
08 03	***nyomdafestékek termeléséből, kiszereléséből, forgalmazásából és felhasználásából származó hulladékok***
08 03 17	veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner
08 03 18	hulladékká vált toner, amelyik különbözik a 08 03 17-től
08 04	***ragasztók és tömítőanyagok termeléséből, kiszereléséből, forgalmazásából és felhasználásából származó hulladékok (a vízhatlanító termékeket is beleértve)***
08 04 09	szerves oldószereket vagy más veszélyes anyagokat tartalmazó ragasztók, tömítőanyagok hulladékai
08 04 10	ragasztók, tömítőanyagok hulladékai, amelyek különböznek a 08 04 09-től
09	**FÉNYKÉPÉSZETI IPAR HULLADÉKAI**
09 01 07	ezüstöt vagy ezüstvegyületeket tartalmazó fotófilm és -papír

09 01 08	ezüstöt vagy ezüstvegyületeket nem tartalmazó fotófilm és -papír
09 01 10	egyszerhasználatos fényképezőgépek, áramforrás nélkül
09 01 11	egyszerhasználatos fényképezőgépek, amelyek a 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszámú tételekhez tartozó áramforrást is tartalmaznak
09 01 12	áramforrást is tartalmazó, egyszerhasználatos fényképezőgépek, amelyek különböznek a 09 01 11-től
13	**OLAJHULLADÉKOK ÉS FOLYÉKONY ÜZEMANYAGOK HULLADÉKAI (kivéve az étolajokat, valamint a 05, 12 és 19 fejezetekben felsorolt hulladékokat)**
13 02	***motor-, hajtómű- és kenőolaj hulladékok***
13 02 05	ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok
13 02 06	szintetikus motor-, hajtómű- és kenőolajok
13 02 07	biológiailag könnyen lebomló motor-, hajtómű- és kenőolajok
15	**HULLADÉKKÁ VÁLT CSOMAGOLÓANYAGOK; KÖZELEBBRŐL NEM MEGHATÁROZOTT ABSZORBENSEK, TÖRLŐKENDŐK, SZŰRŐANYAGOK ÉS VÉDŐRUHÁZAT**
15 01	***csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési csomagolási hulladékokat)***
15 01 01	papír és karton csomagolási hulladékok
15 01 02	műanyag csomagolási hulladékok
15 01 03	fa csomagolási hulladékok
15 01 04	fém csomagolási hulladékok
15 01 05	vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladékok
15 01 06	egyéb, kevert csomagolási hulladékok
15 01 07	üveg csomagolási hulladékok
15 01 09	textil csomagolási hulladékok
15 01 10	veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok
15 01 11	veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ideértve a kiürült hajtógázos palackokat
16	**A JEGYZÉKBEN KÖZELEBBRŐL NEM MEGHATÁROZOTT HULLADÉKOK**
16 01 03	termékként tovább nem használható gumiabroncsok
16 01 14	veszélyes anyagokat tartalmazó fagyálló folyadékok
16 01 15	fagyálló folyadékok, amelyek különböznek a 16 01 14-től
16 01 17	Vasfémek

16 01 18	nem vasfémek
16 01 19	Műanyagok
16 01 20	Üveg
16 02	***elektromos és elektronikus berendezések hulladékai***
16 02 11	klór-fluor-szénhidrogéneket (HCFC, HFC) tartalmazó használatból kivont berendezések
16 02 13	veszélyes anyagokat tartalmazó használatból kivont berendezések, amelyek különböznek a 16 02 09-től 16 02 12-ig felsorolt tételektől
16 02 14	használatból kivont berendezések, amelyek különböznek a 16 02 09-től 16 02 13-ig felsoroltaktól
16 02 16	használatból kivont berendezésekből eltávolított anyagok, amelyek különböznek a 16 02 15-től
16 06	***elemek és akkumulátorok***
16 06 01	Ólomakkumulátorok
16 06 02	nikkel-kadmium elemek
16 06 03	higanyt tartalmazó elemek
16 06 04	lúgos akkumulátorok (kivéve 16 06 03)
16 06 05	egyéb elemek és akkumulátorok
17	**ÉPÍTÉSI ÉS BONTÁSI HULLADÉKOK (BELEÉRTVE A SZENNYEZETT TERÜLETEKRŐL KITERMELT FÖLDET IS)**
17 01	***beton, tégla, cserép és kerámia***
17 01 01	Beton
17 01 02	Téglák
17 01 03	cserép és kerámiák
17 01 07	beton, tégla, cserép és kerámia frakció vagy azok keveréke, amely különbözik a 17 01 06-tól
17 02	***fa, üveg és műanyag***
17 02 01	Fa
17 02 02	Üveg
17 02 03	Műanyag
17 04	***fémek (beleértve azok ötvözeteit is)***
17 04 01	vörösréz, bronz, sárgaréz
17 04 02	Alumínium
17 04 03	Ólom
17 04 04	Cink
17 04 05	vas és acél

17 04 06	Ón
17 04 07	Fémkeverékek
17 05	***föld (ideértve a szennyezett területekről származó kitermelt földet), kövek és kotrási meddő***
17 05 04	föld és kövek, amelyek különböznek a 17 05 03-tól
17 06	***szigetelőanyagokat és azbesztet tartalmazó építőanyagok***
17 06 04	szigetelőanyagok, amelyek különböznek a 17 06 01 és 17 06 03-tól
17 08	***gipsz alapú építőanyagok***
17 08 02	gipsz alapú építőanyag, amely különbözik a 17 08 01-től
17 09	***egyéb építkezési és bontási hulladékok***
17 09 04	kevert építkezési és bontási hulladékok, amelyek különböznek a 17 09 01, 17 09 02 és 17 09 03-tól
20	**TELEPÜLÉSI HULLADÉKOK (HÁZTARTÁSI HULLADÉKOK ÉS AZ EZEKHEZ HASONLÓ, KERESKEDELMI, IPARI ÉS INTÉZMÉNYI HULLADÉKOK), BELEÉRTVE AZ ELKÜLÖNÍTETTEN GYŰJTÖTT HULLADÉKOKAT IS**
20 01	***elkülönítetten gyűjtött hulladék frakciók (kivéve 15 01)***
20 01 01	papír és karton
20 01 02	Üveg
20 01 10	Ruhanemű
20 01 11	Textíliák
20 01 13	Oldószerek
20 01 14	Savak
20 01 15	Lúgok
20 01 17	fényképészeti vegyszerek
20 01 19	növényvédő szerek
20 01 21	fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok
20 01 23	klór-fluor-szénhidrogéneket tartalmazó kiselejtezett berendezések
20 01 25	étolaj és zsír
20 01 26	olaj és zsír, amely különbözik a 20 01 25-től
20 01 27	veszélyes anyagokat tartalmazó festékek, tinták, ragasztók és gyanták
20 01 28	festékek, tinták, ragasztók és gyanták, amelyek különböznek a 20 01 27-től
20 01 29	veszélyes anyagokat tartalmazó mosószerek
20 01 30	mosószerek, amelyek különböznek a 20 01 29-től

20 01 31	citotoxikus és citosztatikus gyógyszerek
20 01 32	gyógyszerek, amelyek különböznek a 20 01 31-től
20 01 33	elemek és akkumulátorok, amelyek között a 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszám alatt felsorolt elemek és akkumulátorok is megtalálhatók
20 01 34	elemek és akkumulátorok, amelyek különböznek a 20 01 33-tól
20 01 35	veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21 és 20 01 23 kódszámú hulladékoktól
20 01 36	kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23 és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól
20 01 37	veszélyes anyagokat tartalmazó fa
20 01 38	fa, amely különbözik a 20 01 37-től
20 01 39	Műanyagok
20 01 40	Fémek
20 02	***kerti és parkokból származó hulladékok (a temetői hulladékot is beleértve)***
20 02 01	biológiailag lebomló hulladékok
20 02 02	talaj és kövek
20 03	***egyéb települési hulladék***
20 03 07	lom hulladék

2. sz. melléklet

A lakosság és az önkormányzatok hulladékkezeléssel kapcsolatos feladatai

A Hgt a lakosság számára előírja, hogy:

- A fogyasztó köteles a szervezett hulladékbegyűjtést - ideértve a szelektív hulladékbegyűjtési rendszereket is - igénybe venni.
- Törvényben meghatározott esetekben a fogyasztó köteles a hulladékká vált terméket az annak visszavételére kötelezettnek, illetve feljogosítottnak visszaszolgáltatni.
- Az ingatlantulajdonos a települési hulladék egyes összetevőit (pl. a veszélyes hulladékokat) az önkormányzat rendeletében előírtaknak megfelelően köteles elkülönítetten, a környezet veszélyeztetését kizáró módon gyűjteni; a meghatározott begyűjtőhelyre vinni vagy a begyűjtésre feljogosított hulladékkezelőnek átadni.

A Hgt a Önkormányzat részére kötelező feladatként határozza meg a következő feladatokat:

- közszolgáltatás megszervezése (szilárd és folyékony hulladékokra),
- közterületen elhagyott hulladékok begyűjtése, kezelése
- a kezelőművek létesítése és üzemeltetése, vagy más szervezésében működő közszolgáltatáshoz való csatlakozás
- közterületek tisztántartásának megszervezése,
- a közszolgáltatás a díjainak megállapítása
- helyi hulladékgazdálkodási tervek elkészítése

A Hgt alapján az önkormányzatok rendeletben szabályozhatják továbbá:

- szelektív gyűjtés megszervezését,
- hulladékgyűjtő udvarok és szigetek kialakítását,
- válogatóművek és komposztáló üzemek létesítését.

A közszolgáltatás megszervezésével és a lerakók üzemeltetésével kapcsolatos további jogszabályi kötelezettségek a Önkormányzat számára:

- Kötelező a települési szilárd és folyékony hulladék kezelési közszolgáltatás megszervezése:
  2000 fő és a fölötti állandó lakos esetén 2002. január 1. napjáig;
  2000 fő állandó lakos alatt 2003. január 1. napjáig (Hgt. 56.§ (1) bekezdés).

- Az üzemeltetőnek (nem minden esetben az önkormányzatra vonatkozó előírás) a már üzemelő hulladéklerakók teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatát 2 éven belül el kell végezni. A felülvizsgálat elvégzésének törvényi határideje 2003. január 1. volt (Hgt. 56.§ (5) bekezdés).

- A településen jelenleg működő állati hulladéktemető működését környezetvédelmi szempontból 2003. december 31-ig felül kell vizsgálni (71/2003. (VI. 27) FVM rendelet 18.§ (1) bekezdése alapján).

- Az üzemeltető (nem minden esetben az önkormányzatra vonatkozó előírás) – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – 2002. március 31-ig köteles (volt) a meglévő, engedéllyel rendelkező vagy üzemelő hulladéklerakót, illetve leürítő helyet az illetékes környezetvédelmi felügyelőségnek bejelenteni (203/2001. (XI. 14.) korm. rendelet 28.§ (1) bekezdés). Leürítő hely esetében a környezetvédelmi hatóságnak a kötelezést elrendelő határozata esetében felülvizsgálatot kell lefolytatni.

- A lerakással ártalmatlanított hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmát csökkenteni kell:
  2004. július 1. napjáig 75%-ra,
  2007. július 1. napjáig 50%-ra,
  2014. július 1. napjáig 35%-ra (Hgt. 56.§ (7) bekezdés)

- A Hgt. hatálybalépéséig létrejött, települési hulladékkezelési közszolgáltatás ellátására irányuló szerződések 2003. január 1. napján megszűnnek, kivéve, ha azt a szerződő felek a törvényben, a közszolgáltatás ellátására vonatkozó szerződés részletes feltételeit szabályozó végrehajtási rendeletben meghatározott feltételeknek és tartalomnak megfelelően módosították (Hgt. 56.§ (9) bekezdés).

A hulladéklerakással kapcsolatos előírások önkormányzati feladatokat érintő szabályai a 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet (továbbiakban: Lr.) alapján:

A különböző kategóriájú hulladéklerakóban - a hulladékok jegyzékéről szóló külön jogszabály figyelembevételével - a következő hulladékok lerakása engedélyezhető:

- veszélyes hulladék lerakóban történő elhelyezéssel veszélyes hulladékok;
- nem-veszélyes hulladék lerakóban történő elhelyezéssel:
  - települési szilárd hulladék, amely kielégíti a nem veszélyeshulladék-lerakóban átvehető hulladékra a Lr. 2. számú mellékletének megfelelően megállapított átvételi követelményeket,
  - egyéb nem veszélyes hulladékok, melyek kielégítik a Lr. 2. számú melléklet szerinti átvételi követelményeket,
  - biológiai, kémiai, illetve hőkezeléssel, tartós (legalább 6 hónapig tartó) tárolással vagy más kezeléssel nyert olyan szennyvíztisztításból származó hulladék és csatornaiszap, amelyben a fekál coli és a fekál streptococcus szám ml-ben mért mennyisége a kezelés során az eredeti érték 10%-a alá csökkent,
  - az előkezelés (befoglalás, beágyazás) után, nem veszélyes hulladékként kezelhető veszélyes hulladékok, melyek kielégítik a Lr. 2. számú melléklet szerinti átvételi követelményeket;
- inerthulladék lerakóban való elhelyezéssel csak inert hulladéknak minősülő hulladék.

Tilos elhelyezni a hulladéklerakókon:

- folyékony hulladékot;
- nyomás alatti gázt;
- robbanásveszélyes hulladékot,
- maró, oxidáló, tűzveszélyes hulladékot,
- fertőző kórházi vagy más egészségügyi, illetve állat-egészségügyi intézményből származó klinikai hulladékot;
- használt egész gumiabroncsot 2003. július 1-je után, a hulladéklerakó-építés műszaki létesítményeinek céljára használt gumiabroncsok, valamint a kerékpár gumiabroncsok és az 1400 mm külső átmérőnél nagyobb gumiabroncsok kivételével, továbbá az aprított használt gumiabroncsot 2006. július 1-je után,
- előkezelés nélküli szennyvíziszapot,
- állati hulladékot,

- minden más típusú hulladékot, mely nem elégíti ki a rendelet 2. számú mellékletében meghatározott átvételi követelményeket.

A lerakásra vonatkozó szabályokat összegezve megállapítható, hogy a települési lerakókra vonatkozóan **részleges, de nagy mértékű lerakási korlátozás van életben a biológiailag bontható hulladékokra, 2006 közepétől teljes lerakási korlátozás lesz a gumiabroncsokra, illetve csökkenteni kell a lerakott települési hulladékban a veszélyes komponensek hányadát**. Mindezen követelmények teljesítése csak úgy lehetséges, ha a települési önkormányzat megoldja ezek elkülönített gyűjtését, illetve az ezt követő külön kezelését. Ugyanakkor a települési hulladékban számos hasznosítható frakció is van, amelyek elkülönített gyűjtése gazdasági előnyökkel járhat, ugyanakkor a lerakott mennyiség csökkenése meghosszabbítja a lerakó üzemeltetési élettartamát.

A települési hulladékból elkülönítetten gyűjthető frakciók, valamint a települési hulladéktól elsődlegesen elkülönítve gyűjtött csomagolási hulladék frakciók megnevezését és EWC kódszámát a segédlet 2. függelék tartalmazza. A 2. függelékben felsoroltakon kívül az önkormányzatok felelősségi körébe tartozóan még más hulladékok is keletkezhetnek (pl. állati hulladékok EWC 02 főcsoport, építési bontási hulladékok EWC 17 főcsoport, egészségügyi hulladékok EWC 18 főcsoport).

A Önkormányzatnak tehát elemi érdeke a szelektív gyűjtés megszervezése.

A szelektív gyűjtés oka és az érintett hulladékok tehát az alábbiak lehetnek:

- a lerakási tilalom miatt külön gyűjtendő és kezelendő hulladékok gyűjtése
  - = biológiailag lebomló hulladékok,
  - = veszélyes frakciók (lásd 2. függelék „*”-gal megjelölt tételeit),
  - = gumihulladék
- másodnyersanyag értékesítése céljából külön gyűjtött vagy utólag válogatott hulladékok (pl. fém, műanyag, papír, üveg, textil),
- a gyártói-forgalmazói felelősség körébe tartozó hulladékok települési hulladékból való elkülönített gyűjtése és átadása hasznosítónak, koordináló szervezettel kötött szerződés

alapján (pl. kiselejtezett gépjárművek és berendezések, hulladék olajok, elemek-akkumulátorok, csomagolóanyag-hulladékok).

Az első pontban fölsorolt tevékenység általában költséget jelent az önkormányzat számára, bár a biológiailag bontható frakció komposztálása során piacképes, de legalábbis lerakó takarására alkalmas termék keletkezik, ami csökkentheti a kiadásokat. A másik két tevékenység azonban megfelelő hasznosítókkal kötött szerződés alapján akár nyereséges is lehet. A régióban működő hulladékhasznosító vállalkozásokról az illetékes környezetvédelmi felügyelőségek adnak információt, de tájékozódhatnak ezekről az önkormányzatok a területi tervek megfelelő fejezeteiből is.

A szelektív hulladékgyűjtés bevezetésekor alapelvnek kell tekinteni a jelentkező piacképes igények, valamint az azok feldolgozását biztosító kapacitások harmonikus egyeztetését, figyelembe véve a vállalkozói alapon történő megvalósítást. A szelektív gyűjtéssel elérhető a teljes hulladékmennyiség mintegy 30 %-os csökkentése, ami igen jelentős helymegtakarítást eredményezhet például a lerakók esetében. A szelektív hulladékgyűjtés a hulladék tömegének csökkentésén túl még egyéb előnyökkel is jár:

- csökkenti a környezet terhelését (lerakók veszélyességét, égetőmű káros anyag kibocsátását),
- a hasznosítható anyagok kinyerésével csökkennek a kezelés költségei, és egyben csökken a természeti erőforrások igénybevétele is,
- erősíti a lakosságban a környezeti tudatot (aktív részvétel a környezet állapotának javításáért).

A szelektív hulladékgyűjtés intenzív bevezetésének ma még ugyanakkor számos akadálya van, amelyek közül a két leglényegesebb:

- a lakossági közreműködés mértékének valószínűsíthető alacsony foka,
- a másodnyersanyag feldolgozó iparág gyengesége, egyes hulladékfajtákra vonatkozóan teljes hiánya.

Nagyon fontos, hogy egy adott területen a szelektív hulladékgyűjtés ne rövid ideig tartó kísérleti jelleggel, hanem alapos, gondos előkészítés után, folyamatosan történjék. Nagy szerep hárul a szelektív gyűjtés bevezetésében az önkormányzatra, mivel a lerakókapacitás biztosítása, a

hulladékkezelési (szemétszállítási) díjak meghatározása, a hulladékszállítást végző szervezet kiválasztása és felügyelete, ellenőrzése az ő feladata.

A gyűjtési rendszer szervezeti felépítésén túl biztosítani kell az annak zavartalan működéséhez szükséges eszközrendszert is. Egy adott település vagy régió gyűjtési rendszerének és a hozzátartozó eszközrendszernek szerves egységet kell képeznie. Nyilvánvaló, hogy például szabványos gyűjtőedényzet előírása csak akkor indokolt, ha a szervezett, intézményes hulladékgyűjtés megoldott (ez pedig jogszabályi előírásból következően kötelező).

Szelektív gyűjtés esetén a szelektivitás fokozatos bevezetését lehetővé tevő eszközrendszerről is gondoskodni kell. Az eszközrendszer lehetséges elemei: közterületeken elhelyezett szabványos gyűjtőedényzet (gyűjtősziget), mobil gyűjtést lehetővé tevő speciális gyűjtő-szállító gépjármű, lakossági gyűjtés céljára hulladékgyűjtő udvarok hálózatának kiépítése, beleértve a komplex (gyűjtő-átrakó-átcsomagoló funkciókat biztosító) hulladékudvarokat is.

Szervezett, de szelektivitás nélküli hulladékgyűjtés esetén a gyűjtőedényzet és a szállítójármű típusainak megfelelő megválasztásával biztosítani kell a mikrokörnyezet szennyezésének elkerülését (pormentes, bűzmentes tárolás, ürítés, szállítás). Közegészségügyi szempontból legalább hetente meg kell oldani a lakóterületen összegyűjtött hulladék elszállítását, ha az biológiailag lebomló összetevőket is tartalmaz.

A szelektíven gyűjtött hasznos másodlagos nyersanyagok értékesítése gazdasági hasznot (bevételt) is jelenthet az önkormányzatok számára.